Hieronymi Chronicorum

codicis Floriacensis fragmenta

Leidensia Parisina Vaticana

phototypice edita

Praefatus est Ludovicus Traube

LUGDUNI BATAVORUM
A. W. SIJTHOFF
1902

Codices Graeci et Latini

photographice depicti

duce SCATONE DE VRIES
Bibliothecae Universitatis Leidensis Praefecto

SUPPLEMENTUM I

Hieronymi Chronicorum codicis Floriacensis fragmenta Leidensia Parisina Vaticana

LUGDUNI BATAVORUM
A. W. SIJTHOFF
1902

HIERONYMI CHRONICORUM

codicis Floriacensis fragmenta

LEIDENSIA PARISINA VATICANA

phototypice edita

Praefatus est LUDOVICUS TRAUBE

LUGDUNI BATAVORUM
A. W. SIJTHOFF
1902

Bibliothecae Bodleianae

CHARTARUM ET MEMBRANARUM THESAURO ORNATISSIMO

TRECENTOS ANNOS

TOT TANTISQUE GAZIS CONDENDIS PROMENDIS FELICITER IMPENSOS

D. IX M. OCTOBRIS A. MCMII

GRATULANTUR

LUDOVICUS TRAUBE MONACENSIS

SCATO DE VRIES LEIDENSIS

PRAEFATIO

Ars palaeographica eo et utilior fit et audacior, quo maiorem progressum ars photographica facit. Iam codices, ubicumque exstant, domi commode iudicatur, quali manu quando scripti sint, speciminibus inde sumptis et in propriis mensis multo opportunius explicatis, quam umquam licuit in alienis. Quin etiam toti libri per imagines repraesentantur, novae bibliothecae fiunt umbraticae, nec situs nec tinea amplius timetur, ubi litterarum monumenta tradita quondam tenuissimae materiae iam lapidibus efficiuntur perenniora. Nec solum longinquos codices ad manum tamquam praesentes intueri possumus aut invicem eos comparare aut excutere unumquemque, quamvis late ipsa exemplaria inter se distent et distantia restent, sed coepimus etiam redintegrare in unumque corpus rursus recomponere libros divulsos, si modo hic illic partes interitum subterfugerint. Ita homines resarcimus temporum iniurias: desierunt libri habere quae per vulgi ora feruntur fata singularia. Haec lux exorta est, ex quo tempore ad codices restituendos et perpetuandos uti didicimus luce.

Unum restat, ut tanta ars perfecta sit: quem ad modum nunc reddit formam, debet reddere etiam naturales colores. Tum ad umbras pallidarum litterarum, quamvis consentire videantur cum medii aevi quam sibi fingunt indole, ipsa vita accedet; vere redipiscemur varios illos pisces aves hederas fimbrias capita caudas, totum denique id genus splendorem eamque hilarem iocunditatem, qua iam labente antiquitate codices florere coeperunt et qua longe superatur quicquid in libris ornandis temptant magis quam praestant hodie

artifices. Sed huius quoque rei inventionem qui afferat dies veniet. Ipse sol invictus aliquando subiugabitur totus: habebimus photographon multicolorum.

Interim, dum bene speramus, pergimus duce Scatone de Vries codices Graecos et Latinos photographice depingere, ut id facere ne intermittamus, quod nostri aevi esse videatur, scilicet nova arte eaque tantum non omnibus numeris absoluta et ab interitu vindicare monumenta saecularia et, si quorum non exstent nisi passim dissipatae reliquiae, eas ordinatim recolligere et in pristinum statum postliminio reducere.

Scato igitur de Vries, cum quae novissima fieri iussisset photographa mihi vellet exhibere et ut eorum editioni, quae quod prodit omne ipsius est meritum (nam et primus consilium iniit edendi haec folia et postea totam rem unus optime administravit), a me tamen postularet, praefationem praemitterem, neque amico volui deesse neque laborem detrectare quamvis de inproviso mihi iniunctum.

Hieronymi Chronicorum codicis Floriacensis antiquis uncialibus scripti folia, quae nunc sola superesse videntur, numero viginti duo vel foliorum paria undecim (bina enim folia adhuc inter se cohaerent), pleraque post Thesaurum temporum ab Scaligero conditum paulatim reperta sunt. Vetustatem pertulerant, postquam antiquus liber esse desiit, colligata cum recentioris aevi codicibus tribus:

duo folia cum Reginae codice lat. 1709 in bibliotheca Vaticana, quo in codice foliorum numerum habebant 34 et 35;

quattuordecim cum bibliothecae publicae Parisinae codice lat. 6400 B, ubi etiam nunc folia sunt 1 2 3 4 5 6 7 8 285 286 287 288 289 290;

sex Lugduni Batavorum in academia cum codice Vossiano lat. Q. 110 tamquam huius codicis folia 167 168 169 170 171 172 [1]); nunc seorsum habentur ut codex singularis, qui vocatur Vossianus lat. Q. 110[a].

[1]) Primus haec sex folia, quae fortasse agglutinata fuerant aliorum codicum tegumentis, cum codice postea Lugdunensi coniunxisse videtur Vossius. Nam haec de utroque ab altero etiam tunc separato Pontacus in Chronicorum editione (Burdigalae, a. 1604, pag. 29): 'Petavinum 'Ms. (i. e. Voss. lat. Q. 110) minio illustratum cum Chronicis Eusebii et Hieronymi, sine Prospero, 'quod D. Paulus Petavius V. C. in suprema Parisiensi curia Senator regius eruditissimus, et sedulus 'antiquitatis indagator, ac veterum librorum promptuarium, pro suo erga literatos studio, Parisiis ad 'nos perferendum dedit. Hoc exemplar prae caeteris propius accedit ad Fuxense. — Petavii Fragmenta 'Ms. (i. e. Voss. lat. Q. 110[a]): Schedae aliquot antiquissimae membranaceae unius aut alterius Ms. Eusebii 'et Hieronymi, quae codice carie et vetustate consumpto, superstites remansere, eiusdem V. C. Petri (sic errans posuit ipse Pontacus) 'Petavii beneficio ad nos delatae.' Hinc explicatur, cur Iosephus

Unius ea et eiusdem codicis esse primus perspexit Alfredus Schoene, vir post Scaligerum praeter Mommsenum de Chronicis optime meritus [1]). Idem Schoene, cum folia Parisina primus adhiberet, quorum primo iuxta marginem adscriptum est CODEX BEAT<I> BENEDICTI FLORIAC <ENSIS MONASTERII>, de origine codicis vetusti primus recte iudicavit. Antea poterat dubitari [2]); nam ex recentioribus libris, quibuscum vetusti reliquiae conexae sunt, Vossianus integrum Chronicorum exemplar Miciaco oriundum continet; Vaticanus totus e variorum codicum fragmentis contexitur et Floriacensium et Ferrarensium [3]). Sustulit demum dubitationem Parisinus, qui quamquam et ipse miscellaneus est et ex fragmentis compositus in provincia Aurelianensi plurifariam collectis [4]), hanc tamen partem diserte addicit Floriaco.

Habemus folia viginti duo; scimus librum esse Floriacensem. Quod possumus ultra procedere atque adeo deperditam veteris libri partem paene manibus attrectare, faciunt saeculo nono fidelissime facta apographa duo, quae fors fortuna pro antiqui codicis iactura clementer nobis indulsit. Etiam hoc Alfredus Schoene scite iam expedierat.

Sunt libri Turonensis et Miciacensis.

Turonensis, qui de patria ablatus deinceps factus est primo Collegii Claromontani, deinde Meermani, deinde Thomae Phillipps (n. 1872), nuper regiae bibliothecae Berolinensis (n. 126), a Valentino Rose [5]) et Alfredo Schoene [6]) accurate descriptus est, nisi quod non solum ex adnotatiunculis in codicis marginibus a Rosio inventis eum scriptum esse Turonibus, sed idem etiam clarius elucet e genere scripturae, quod partim minusculum partim semiunciale

---

Scaliger, qui de codice haec ait (in Thesauro temporum, animadv. pag. 6, Lugduni Batavorum a. 1606): 'tertium exemplar ex amplissimi viri Pauli Petavii Senatoris Parisiensis archetypo 'descriptum manu Iacobi Gillotii viri amplissimi, summa eruditione, et singulari humanitate, 'Senatoris Parisiensis', tacuerit de foliis. Cf. Schoene, Weltchronik pag. 26.

[1]) Eusebi Chronicorum libri duo, edidit Alfred Schoene, vol. II, Berolini 1866. Alfred Schoene, Die Weltchronik des Eusebius in ihrer Bearbeitung durch Hieronymus, Berolini 1900.

[2]) Sicut Miciacensem eum esse Chatelain credebat, ad Uncialis scripturae tab. XIV 1, qua in tabula folia Lugdunensia 170^{v} et 171 repraesentantur.

[3]) Cf. Reifferscheid, Bibliotheca patrum latinor. italica I 414; Traube, Poetae aevi Carolini, III 524; Rand, Jahrbuecher f. klass. Philologie XXVI. Supplementband, pag. 445.

[4]) Boethii commentario fol. 9 inscriptum legitur *sancti Benedicti ad Ligerin* (Schoene, Weltchronik pag. 27); sequitur Vita sancti Germani Autissiodorensis (Neues Archiv d. Gesellschaft f. aeltere deutsche Geschichtskunde IV 530).

[5]) Die lateinischen Meerman-Handschriften, Berolini 1892, pag. 276.

[6]) Weltchronik, pag. 30.

ubique artem a solis Turonensibus librariis medio nono saeculo excultam prodit.

Miciacensis per Petrum Danielem (quod tamen non certum est), Paulum Petavium, Isaac Vossium in Lugdunensem bibliothecam venit. Ubi nunc est Vossianus lat. Q. 110, idem scilicet, qui fragmenta Floriacensia ad nos usque perferendi munere functus est. Scriptus est circa idem tempus atque Turonensis.

Hi duo libri in lectione, in canonum et historiarum distributione, in versuum paginarum foliorum quaternionum numeris, in rebus omnino maximis minimis et alter cum altero et uterque cum veteribus membranis adeo concordant, ut absolutissimi consensus ratio non possit latere. Quamquam propter summas in describendo difficultates et inde natam in archetypo paene depingendo operositatem Chronicorum multo magis inter se congruere solent quam simpliciorum operum codices, quos minus scrupulose alterum ad alterum descriptos ab auctoris exemplari magis magisque videmus desciscere [1]).

Adhibitis libris Turonensi et Miciacensi iam totum codicem Floriacensem enarrabimus, qualis fuerit.

Quaternionum et foliorum ordo erat hic:

Floriacensis restituti		Turonensis		Miciacensis		Floriacensis
quaterniones	folia	quaterniones	folia	quaterniones	folia	folia quae supersunt
I Hieronymi et Eusebii praefationes [2])	1–8	I	1–7 [3])	I [4])	1–7	
II vacabat fol. 9, incipiebant Chronica a fol. 9v	9–16	II	8–15	I	8	
				II	9–15	
III	17–24	III	16–23	II	16	
				III	17–23	

[1]) Chronicorum codex Trevirensis Karolo Magno imperante scriptus (nunc Berolini Phill. 1829), qui et ipse in priore quidem parte easdem ac Turonensis et Miciacensis habet paginas, propter lectionis diversitatem e codice Floriacensi tamen non est descriptus; sancti Amandi codex (nunc Valentianis 495) etiam magis consentiens, si quidem e Floriacensi descriptus est, hic adhiberi non potest, ut qui ante saeculum octavum sit descriptus, prius scilicet quam codicum non licenter describendorum ars coepta esset exerceri, et etiam altero Chronicorum exemplo inter describendum assumpto.

[2]) Scriptae opinor per binas columnas, ut in Trevirensi et in Turonensi et quamvis recenti manu in Bodleiano. Quota pagina vacua relicta fuerit, prima an ultima an plures, incertum.

[3]) Folium octavum vacuum relictum et excisum; singulae paginae bipertitae.

[4]) Incipiunt praefationes longis versibus scriptae a folio tertio; vacat folium octavum rectum; in eodem folio verso incipiunt Chronica, unde quaterniones a Turonensi et Floriacensi singulis foliis differunt, quamvis paginarum numeri concordent. A Floriacensi igitur hac in re Turonensis propius abest.

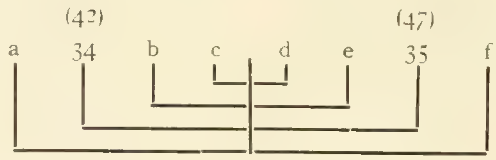
Floriacensis restituti quaterniones	folia	Turonensis quaterniones	folia	[illegible] quaterniones	folia	[illegible]
IV	25—32	IV	24—31	III	24	
				IV	25—31	
V	33—40	V	32—39	IV	32	
				V	33—39	
VI	41—48	VI	40—47	V	40	42 et 47 = [illegible];
				VI	40—47	et 35
VII	49—56	VII	48—55	VI	48	totus quaternio = Paris. lat.
				VII	49—55	6400 B fol. 1—8
VIII	57—64	VIII	56—63	VII	56	57 58 59 62 63 64 = Paris.
				VIII	57—63	lat. 6400 B fol. 285—290
IX	65—72	IX	64—71	VIII	64	
				IX	65—71	
X	73—80	X	72—79	IX	72	
				X	73—79	
XI	81—88	XI	80—87	X	80	
				XI	81—87	
XII	89—96	XII	88—95	XI	88	92 et 93 = Lugd. Voss. lat. Q.
				XII	89—95	110 fol. 167 et 168
XIII	97—104	XIII	96—103	XII	96	
				XIII	97—103	
XIV	105—112	XIV	104—111	XIII	104	
				XIV	105—111	
XV	113—120	XV	112—119	XIV	112	
				XV	113—119	
XVI	121—128	XVI	120—127	XV	120	
				XVI	121—127	
XVII	129—136	XVII	128—135	XVI	128	
				XVII	129—135	
XVIII	137—144	XVIII	136—143	XVII	136	
				XVIII	137—143	
XIX	145—152	XIX	144—151	XVIII	144	
				XIX	145—151	
XX	153—160	XX	152—159	XIX	152	153 156 157 160 = Lugd. Voss.
				XX	153—159	lat. Q. 110 fol. [illegible] 171 172
XXI	161—168 [1]	XXI	160—167 [2]	XX	160	
				XXI	161—167 [3]	

[1]) Desinebant Chronica in fol. 167ʳ; fol. 168 colophoni erat reservatum.

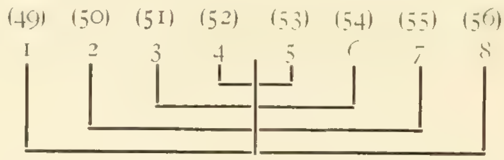
[2]) Fol. 167 scriptura vacat.

[3]) Fol. 167 non perscriptum et deletum.

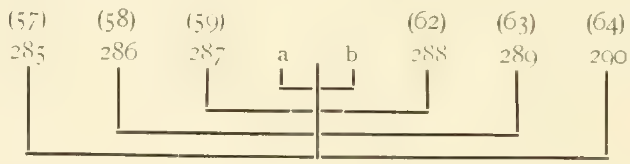
Pertinebant igitur Vaticani codicis folia ad sextum quaternionem ita:

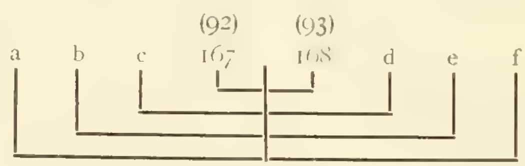
E foliis Parisinis prioribus constabat septimus, id quod numerus *VII* in imi folii 8v angulo dextro ad vetustiorem modum positus confirmat:

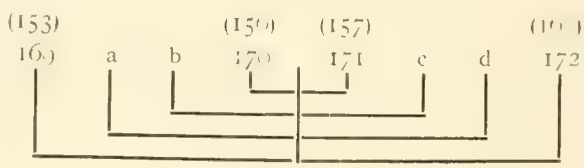
Posteriora eiusdem libri folia hanc seriem continuantes in octavo quaternione, cuius signum in folio 290v conspicitur, sic erant constituta:

E sex foliis Lugdunensibus duo ad duodecimum quaternionem revocanda sunt:

quattuor ad vigesimum:

Scripturae genus erat unciale, sed grandius in regnorum canonibus, minutius intra rerum gestarum limites [1]). Accedebant ad verba hic illic insignienda litterae capitales, cursivae ad corrigenda vel supplenda.

Raro adhibebantur compendia. Pro *m* in extremis versibus librarii singulas lineolas iuxta vocales antecedentes admittebant, numquam pro *n*;

[1]) Minutiores quae erant in Floriacensi unciales in Miciacensi et Turonensi redduntur minuscula scriptura; grandiores item unciali in Miciacensi, in Turonensi plerumque semiunciali.

b. pro *-bus* ponebant, *q.* pro *que*, *or.* interdum *-rum* significabat. Nomina sacra breviabant ad normam vulgarem; quamquam in schedis superstitibus non occurrit nisi *xps* et inde *xpi.ani* (i. e. *Christiani*).

Inter minium et atramentum in canonibus alternabant; illo praeterea utebantur et in titulis et in locis quibusdam notabilioribus [1]).

Membranae tenues erant.

Sed haec hactenus; nam ex ipsis photographis, quae exemplorum modos quam religiosissime conservent, cetera per se apparebunt.

Quaeritur, talis codex quo tempore fuerit scriptus.

Ego cum aetatem codicis sciscitor, statim me ad compendia verto, quorum consideratio in arte nostra plurimum solet conferre. Desunt fere in Floriacensis foliis superstitibus. Quae adsunt et quae possunt adfuisse (nam qui *xp̄s* admisit, certe non sprevit *ih̄s sp̄s d̄s*; incertum tamen, qua pro *domino* nota et num quibus usus sit ubi *spiritus* diceretur *sanctus* et *dominus noster*), ea eiusmodi sunt, quae sicut sexto saeculo conveniant, sic possint referri iam ad quintum et quartum. Hieronymi enim operum codices vetustissimi licet penitus nondum sint perquisiti, qui tamen innotuerunt, compendiorum Christianorum tam aequabilem usum et eum iam ad posteriorem quae nobis videtur normam praebent exactum ut, quod post Hieronymum tanta breviandi constantia in Italia obtinuit et Afrorum libidinem superavit, haud sciam an recte attribuamus ipsius auctoritati, qui in hac quoque re artem sit subsecutus Origenis. Adice, quod etiam Philocalus, Damasi papae quadratarius et librarius artifex, Hieronymi aequalis, non solum *xp̄i* [2]), sed etiam in fine versus *parentū* pro *parentum* ne in lapide quidem ponere dubitavit. Haec lineola, quamquam profecta est a *ny* littera in graecis libris similiter notata, in Latinis tamen maioris vetustatis signum est, ubi nondum aut promiscua figura aut distincta *n* praeter *m* significat.

Compendia historiam suam habent; item apicum formae, sed minus perspicuam, minus mihi exploratam. Feliciter saltem hoc contingit, ut Hieronymi codicum magna copia suppetat etiam maiusculis litteris scriptorum, quibuscum folia Floriacensia iuvet utique comparare. Facere huc videntur, cum saeculo sexto certe non sint recentiores, uncialibus et semiuncialibus scripti hi:

---

[1]) Cf. Schoene, Weltchronik, pag. 48.

[2]) Cf. Ihm, Rheinisches Museum L 197; idem ad Damasi carm. 8, 4; C. Caesar, Observationes ad aetatem titulorum lat., Bonnae 1896, pag. 3.

Hieronymi codices uncialibus scripti:[1])

Epistularum	Neapolitanus VI D 59	cf. Monument. palaeogr. sacr. tab. VI.
adversus Iovinianum	Veronensis XVII (15)	cf. Maffei, Istoria teologica tab. I 3; Chatelain, Uncialis scripturae tab. XXI.
de viris illustribus cum additamentis Gennadii	Vaticanus reginae lat. 2077 [2])	cf. Hieronymus und Gennadius de viris illustrib. herausgegeb. v. Bernoulli tab. I sq.; praeterea Zangemeister et Wattenbach, Exempl. tab. IV, et Chatelain, Paléographie des class. lat. tab. XXXII.
in Ecclesiasten	Herbipolitanus Mp. theol. Q. 2	cf. Chroust, Monument. palaeogr. fasc. V tabb. 2 et 3.
in Ieremiam	folia 21—27 in codice Aurelianensi 169	cf. Chatelain, Uncialis scripturae tab. XXVII.
in Ezechielem	fragmentum Gottingense in codice Morb. 13 [3])	
Chronicorum	folia, de quibus agimus, Floriacensia	
—— ——	Bodleianus Auct. T 2, 26, de quo mox dicetur	
Prophetarum	folia rescripta in Vaticano lat. 3281 [4])	cf. Fragmenta veteris testamenti ed. Gustafsson, Helsingfors a. 1881, tab. unic.
Euangeliorum	Harleianus 1775	cf. Palaeographical Society tab. XVII; Ancient Manuscripts lat. tab. III; Kenyon, Facsimiles of Biblical Manuscripts tab. IX.

[1]) Longis versibus omnes praeter Chronicorum codices et Virorum illustrium Vaticanum.

[2]) Est saeculi sexti exeuntis, cf. Mommsen ad Chronic. min. I 749.

[3]) In Gallia, opinor, scriptum saec. VI exeunte. Innotuit mihi fragmentum e catalogo Guilelmi Meyer Spirensis, qui idem amicissime misit photographon.

[4]) Cf. P. Corssen, Bericht über die lat. Bibelübersetzungen pag. 73; Oesterley, Studies in the Greek and Latin Versions of the Book of Amos, Cantabr. a. 1902.

Hieronymi codices semiuncialibus scripti [1])

Epistularum	fragmentum in codice Gandavensi 246	cf. Chatelain, Uncialis scripturae tab. LXXVI.
adversus Iovinianum	folia aliquot in codice Lugdunensi 519	
de viris illustribus cum additamentis Gennadii	Bambergensis B IV 21	cf. Traube, Palaeographische Forschungen I, tab. I.
	Veronensis XXII (20) [2])	cf. Chatelain, Uncialis scripturae tab. LXVII 1.
in Ieremiam	Lugdunensis 397 + Parisinus n. acq. lat. 602 [3])	cf. Album paléographique tab. IX.
Prophetarum	folia rescripta in codicibus Sancti Galli 193 et 567.	cf. Chatelain, Uncialis scripturae tab. LXIV.
Euangeliorum	fragmenta in codicibus Sancti Galli 1395, S. Pauli Carinthiani XXV d. 65, Sangallensi Vadiano 292, Turicensi bibliothecae urbicae C 79 b [4]).	cf. Chatelain, Uncialis scripturae tab. LXVI.

[1]) Longis versibus omnes praeter Euangeliorum fragmenta Helvetica et Austriaca.

[2]) Est sexti medii, cf. Mommsen ad Librum pontificalem pagg. VIII et XXXII.

[3]) Cf. Bibliothèque de l'École des chartes 56, 645. Continet etiam folia uncialibus scripta.

[4]) Cf. Chatelain, Journal des Savants a. 1902 pag. 271. Qui folia Carinthiana cum Sangallensibus primus recte coniunxit, sed errare mihi videtur, cum dicat: 'deux feuillets du même volume sont en la possession de la Société des 'Antiquaires de Zurich.'

In his codicibus duplex scripturae genus occurrit; id quod facile explicatur, cum ipso saeculo sexto vel quinto exeunte (i. e. multo post Hieronymi mortem, sed dum opera eius lectitantur et sedulo describuntur) litterae ad libros Christianos describendos assumptae sint semiunciales et in uncialium locum coeptae substitui. Ipse Hieronymus vel potius antiquarii ab eo conducti non est dubium quin unciali litteratura, quae a quarto saeculo frequentabatur et mox facta erat vere ecclesiastica, hactenus sint usi, ut si quid esset distinguendum, ad pristina alphabeta confugerent. Velut in libro Esther, cum scriptor historiae tenorem interruperat, aut contra Iovinianum, ubi induxerat loquentem adversarium. Quibus locis nono saeculo librarii et Turonenses multi (in libro Esther) et unus[1]) Ambianensis (adversus Iovinianum), quod semiunciales inter minusculas aut cursivas inter minusculas vel unciales posuerunt, in archetypis mihi videntur aut unciales grandiores invenisse aut capitales; quod idem factum est in Chronicis.

Rubrum colorem, ut et hoc in transcursu addam, ipse Hieronymus amabat scribisque praeceperat in praefatione et Euangeliorum[2]) et Chronicorum[3]).

Hic necesse esset subsistere. Nam alia argumenta, quibus tempus definiatur accuratius, in Floriacensi quidem libro deficiunt. At possumus ea ex Bodleiano assumere, qui et Floriacensi est scriptura simillimus et pronior disquisitioni.

Codex nunc Oxonii in bibliotheca Bodleiana (Auct. T 2, 26), olim in collegio Claromontano Parisiis[4]), quattuor partibus constat, quarum prima (quattuor quaterniones a manu Francogallica saeculo XV scripti, quibus Chronicorum initium suppletur) et ultima (Hieronymi continuatio a Marcellino comite edita, in hoc libro mutilata et in a. 548 finiens, uncialibus scripta et

---

[1]) Nunc Bambergensis B V 13, quem qui bibliothecae praeest, Iohannes Fischer amicus, nuper mihi monstravit.

[2]) Hieronymus papae Damaso: *singulis vero euangeliis ab uno incipiens usque in finem librorum dispar numerus increscit. hic nigro colore perscriptus sub se habet alium ex minio numerum discolorem, qui ad decem usque procedens indicat, prior numerus in quo sit canone requirendus* (Patrolog. lat. ed. Migne XXIX 526).

[3]) Hieronymus Vincentio et Gallieno: *unde praemonendum puto, ut prout quaeque scripta sunt, etiam colorum diversitate serventur, ne quis inrationabili aestimet voluptate oculis tantum rem esse quaesitam et, dum scribendi taedium fugit, labyrinthum erroris intexat. id enim elucubratum est, quo regnorum tramites, qui per vicinitatem nimiam paene mixti erant, distinctione minii separarentur et eundem coloris locum, quem prior membrana signaverat, etiam posterior scriptura servaret* (ed. Schoene pag. 2, 26).

[4]) Cf. F. Madan, Summary Catalogue of Western Manuscripts in the Bodleian Library, IV 441.

ipsa, sed recentioribus, quarum imago apud Mommsenum invenitur, Chronic. minor. vol. II tab. I et II) ad hanc quaestionem non pertinent. Secunda pars, quae centum tredecim foliis charactere unciali Floriacensium foliorum persimili vetus Chronicorum exemplar nec integrum et multis additamentis in marginibus cursiva manu adstructis complectitur (cf. imaginem in Palaeographical Society II 129), et tertia, quae ab eadem manu cursiva scriptam continet recapitulationem (cf. imaginem Pal. Soc. II 130), sic se excipiunt inter seque cohaerent, ut pars uncialis cursiva parte aliquanto fieri nequeat quin sit vetustior. Atqui recapitulatio a. 442 facta, in Bodleianum librum Mommseno iudice transscripta illa quidem ex priore exemplo, cum hic sine ullo supplemento nihilo minus exhibeatur, archetypo suo non potest multo recentior esse. Cursivae ergo scripturae non longe a vera ratione aberrabimus cum annum assignabimus circiter 450 p. Chr., quamquam quae similia exempla habemus sexti potius saeculi sunt. Quod si est, sequitur, ut uncialis scriptura intra a. 400 et a. 450 collocanda sit non solum quae in Bodleiano invenitur, sed etiam quae in Floriacensi. Uterque quod litterarum forma usque adeo consentit, alioquin ab altero non nihil discrepat, eo satis explicatur, quod, cum iam vivo Hieronymo multa Chronicorum exemplaria circumferrentur, non ex archetypo omnia fluxerunt eodem. Tertius Chronicorum liber saeculo quinto scriptus illud exemplar erat, quod codex Trevirensis reddit, ipse nono saeculo scriptus.

Codicem tantae aetatis — Floriacensem dico — per se patet non esse scriptum in monasterio Gallico, sed eo aliunde apportatum. Et inscriptio sollemnis, quae sane docet a saeculo, quo scripta est, nono eum sancti Benedicti fuisse, hoc est asservatum esse in monasterio Floriacensi (hodie Fleury vel Saint-Benoît-sur-Loire), ubi tunc Benedicti abbatis Casinensis ossa iacebant, ab iis differt notis, quae antea eorundem armariorum libris inscribi solebant. Inter quos licet non defuerint in ipso monasterio etiam scripti, in universum tamen sanctus Benedictus Floriacensis non eo nomine praeclarus est, quod scriptorium apud eum iam antiquitus florebat, sed quod veteribus libris multis ex Italia et Hispania contractis novisque descriptis ad exempla alibi latentia bibliothecam inde a saeculo octavo habebat electissimam. Sic solus possedit Sallustii historiarum codicem antiquissimum, cuius fragmenta in bibliothecis Vaticana Berolinensi Aurelianensi etiam nunc supersunt; sic Pomponium Melam et scripta quaedam de rebus Romanis minora sexto saeculo a Rusticio Helpidio Domnulo v. c. Ravennae emendata si minus ipsa

at exemplum inde nono saeculo factum, quod unicum ad nos pervenit. Talibus libris adnumerandus Hieronymus Floriacensis. Venit ex Italia, aequiperat Sallustium. Scripturam et ipse et Bodleianus ita repraesentant Italicam, ut Bernensis et Valentianensis Gallicanam. Ubinam in Italia scripti sint, nihilo magis scimus, quam quando pristinam sedem reliquerint. Qui Floriacum postea latus est, septimo saeculo ibi cum descriptus est codex nunc Bernensis 219[1]), nondum videtur adfuisse. Adfuit, ut vidimus, nono. Tum etiam monasteriis vicinis ad describendum commodatur, ut Turonensi et Miciacensi.

Sed antequam descriptus est, a grammatico quodam cum altero Chronicorum exemplo, quod *novum* ab eo nota Tironiana significabatur[2]), collatus est multisque locis varia lectio ei apposita[3]); qualem in his foliis superstitibus reperimus: Reg. 34, Paris. 1^{v}, 4, 6, 7^{v}[4]), Lugd. 167, 168, 168^{v}, 169^{v}. Potest id Floriaci factum esse, ubi nota erat ars Tironiana[5]). Potest etiam factum esse Turonibus vel, in proxima Floriaci vicinitate, Miciaci.

Ad medium extremumque fluvium Ligerem vel haud procul inde sita monasteria et sedes episcopales aevo Karolino litterarum palmam certatim petiisse, inter res iam paene decantatas habetur. Dedecet philologum non audiisse Turones Aurelianum Floriacum Ferrarias Senones Altissiodorum, non nosse Alcvinos Theodulfos Lupos Heiricos, inter ductus litterarum Turonensium et Aurelianensium nescire primo obtutu distinguere. Attamen una huius historiae pagina nondum perscripta est et quae hic plurimum desideretur. Lupo Petrus componendus est, Miciacum Floriaco.

In sancti Maximini monasterio Miciacensi proxime Aurelianum et Floriacum (hodie Saint-Mesmin de Micy) libri olim vel scripti vel asservati et

[1]) Inter a. 627 et a. 699. Cf. Zangemeister et Wattenbach ad Exemplorum tab. LIX; B. Krusch, Forschungen zur deutschen Geschichte XXII (1882) 489 et in Neues Archiv d. Gesellschaft f. aeltere deutsche Geschichtskunde IX (1884) 135, ibidem Guilelmum Levison XXVII (1902) 362.

[2]) Similiter Lupus Ferrariensis, si quidem is fuit, qui Valerium Maximum nono saeculo scriptum (nunc Bernae n. 366) cum Iulii Paridis codice antiquo contulit, ad verba *arae sacrae* (Valerius Max. ed. Kempf 404, 20) adnotavit: *sic u<etustus>, novus autem 'sacrae arae'*; cf. I. Schnetz, Ein Kritiker des Val. Max., Neuburg a. D. 1901, pag. 16.

[3]) Cf. P. C. Molhuysen, Archiv f. Stenographie LIV (a. 1902) pag. 168.

[4]) Hoc loco non novo suo usus est, sed tantum lectionem a vetere correctore in margine positam inter ipsos versus repetivit.

[5]) Cf. Chatelain, Introduction à la lecture des notes tironiennes, Parisiis a. 1900, pag. 126; idem, Revue de philologie XXVI (a. 1902) pag. 39.

palam profitentes communem ipsorum originem parili inscriptione, quacum dirae contra fures coniunctae esse solent, in variis bibliothecis hodieque exstant hi [1]):

Abrincis

(1) bibl. publ. 32, fol. 137—267: expositio Origenis in epistola Pauli ad Romanos, saec. IX vel X; defixio fol. 138 [2]).

Bernae

(2) bibl. Bongars. 13: Augustini de civ. dei lib. I—XII, scripsit Hato bibliothecarius saec. XI; defixio fol. 10v.

(3) bibl. Bongars. 50: Josephi historiographi antiquitatis Iudaeae libri XII [3]), saec. X, obtulit Augustinus presbyter a. d. VIII Kal. Apr.; defixio fol. 2 et fol. 181v.

(4) bibl. Bongars. 120, fol. 1—93: Chronica Adonis, Caesares Aurelii Victoris [4]), excerptum Abbonis de gestis Romanorum pontificum, saec. XI [5]); defixiones duae a manibus recentioribus fol. 93v.

(5) bibl. Bongars. 283: Gregorii papae regula pastoralis, saec. IX vel X; defixio aequalis fol. 60v et 61, saec. XII fol. 107v.

(6) bibl. Bongars. 312: Isidori episcopi sententiarum libri, saec. IX; defixio fol. 20v et 21 manu recentiore.

(7) bibl. Bongars. 344: Sententiae epistolarum Pauli apostoli a Hieronymo et Gregorio expositae, saec. IX; origo notatur fol. 80v.

---

1) Adiuverunt me in catalogo componendo F. Boll, E. Duemmler, H. Lebègue, P. C. Molhuysen, K. Praechter, S. G. de Vries, P. de Winterfeld. Nec tamen profecissem, nisi fundamenta dudum iecisset Leopoldus Delisle, vir omni laude superior; vide eius Cabinet des manuscrits II 408, III 385.

2) Ubi nihil dico, dirae illae, quibus simul librorum origo indicatur et fures devoventur, a manibus codicum aetati supparibus scriptae sunt; sed Abrincensem codicem nisi ex catologis duobus impressis non novi.

3) Adnotatur fol. 2: *in hoc volumine desunt octo libri Iudaicae antiquitatis, qui per ordinem sequuntur post duodecimum.* Floriacense eiusdem archetypi exemplum pariter mancum in Bernensi 118 habetur.

4) Cf. Chatelain, Paléographie des class. lat. pl. CXCIV.

5) Floriacense apographum nunc Lugduni Batavorum Voss. lat. F. 96.

(7 *a*) bibl. Bongars. 394: hunc esse aut Miciacensem aut Floriacensem Ernestus Duemmler dixit, Neues Archiv d. Gesellschaft f. aeltere deutsche Geschichtskunde II 223; cf. ib. IV 121.

(8) bibl. Bongars. 432: Grammatici latini, saec. IX; defixio non ad finem scripta fol. 55ᵛ.

Lugduni Batavorum

(9) acad. Voss. lat. Q. 17: Epistolae Gregorii CCLIIII, saec. IX; defixio circumcingit folia 40ᵛ et 41.

(10) acad. Voss. lat. Q. 54: Gerberti opera, scripsit Stabilis monachus saec. X ex.[1]); originis nota in ipso libro nusquam comparuit, quem tamen Miciacensem esse probaverunt Nicolaus Bubnov et Julianus Havet.

(11) acad. Voss. lat. Q. 87: Solinus cum altero 'antiquo' codice collatus (vide quae disputarunt Aemilius Chatelain, Revue de philologie XXVI 38, et P. C. Molhuysen, Archiv f. Stenographie LIV 167) saec. IX; quaedam in margine scripsit Warmundus sacerdos; defixionis duorum foliorum margines circumeuntis initium exstat fol. 1ᵛ, altero folio iam exciso non continuatur.

(12) acad. Voss. lat. Q. 110: Hieronymi Chronica; rogante Petro abbate Helias monachus scripsit saec. IX med.; defixio fol. 2 in pagina singulari, originis nota fol. 79ᵛ et 80 in marginibus dispertita.

(13) acad. Bibl. publ. 21: Hegesippus[2]), saec. IX; defixio fol. 112ᵛ.

Aureliani[3])

(14) bibl. publ. 7 (4): biblia sacra, saec. XII.

(15) bibl. publ. 121 (99): missale, saec. XIII.

(16) bibl. publ. 130 (108): missale, saec. XIII.

(17) bibl. publ. 721 (Ms. 56): sacramentarium, saec. XIV.

---

[1]) Scripturae imagines sunt apud Julium Lair, Études critiques sur divers textes des X. et XI. siècles, Parisiis 1899, vol. I pag. 90.

[2]) Miciacensis Hegesippus accedit ad Hegesippos Floriacenses (nunc Bernae 180 et Carnuti 117); hi tres videntur ad archetypum Fuldense descripti esse.

[3]) Notitiam debeo catalogo a C. Cuissard edito.

Parisiis

(18) bibl. nat. lat. 1790: Hieronymus de viris illustribus cum aliis eiusdem operibus, saec. X et XI; defixio fol. 41ᵛ a manu vetustiore.

(19) bibl. nat. lat. 1820: Hieronymus in Ieremiam, scriptus saec. VIII; saec. IX correctus et suppletus a Petro abbate, id quod sic indicatur fol. 1: *liber sancti Maximini relectus a Petro abbate*; praeterea folia aliquot circumdantur singulis litteris originem notantibus [1]).

(20) bibl. nat. lat. 1862: Hieronymus in psalmos (ed. Germanus Morin, Anecdot. Maredsolan. III 1), sequuntur Alcvini interrogationes in genesim cum defixione fol. 82ᵛ; saec. IX scriptus iussu Petri abbatis.

(21) bibl. nat. lat. 1866: Hieronymi epistolae, saec. IX [2]); defixio fol. 207.

(22) bibl. nat. lat. 7521: Beda de orthographia, Wandalberti carmina, saec. IX, Gosberti (fort. Floriacensis) excerpta Priscianea manu recentiore. Wandalberti carmina Miciaci esse scripta probavit Ernestus Duemmler, Neues Archiv III 411; IV 310; Poet. Carol. II 568. 586. 590; solita defixio non adest.

(23) bibl. nat. lat. 15679: Isidorus, Hieronymus, Beda, cet. in sacram scripturam, passio S. Asclae saec. IX. Cingit aliquot paginas (velut fol. 382ᵛ et 383, 226ᵛ et 227) inscriptio sine defixione.

(24) bibl. nat. n. acq. lat. 1572: Augustinus in genesim, saec. IX, prius Miciaci, ut defixione non addita subnotatur fol. 87, tum Turonibus. Cf. Leopoldus Delisle, Collections de M. Jules Desnoyers, Parisiis 1888, pag. 1.

Romae

(25) bibl. Vatic. Reg. lat. 95: Hilarius in psalmos, iubente Petro abbate scriptus saec. IX med.; defixio fol. 229.

(26) bibl. Vatic. Reg. lat. 314: inter varia fragmenta Hilarius in Matthaeum ab Hatone 'armario' scriptus (sc. eodem qui in Bernensi 13 se nominavit) cum defixione fol. 70 [3]).

[1]) Hunc lusum illustrat tabula apud comitem Bastard XXXII. Ab eodem alia scripturae exempla ibidem exhibentur, item a Benedictinis in Nouveau traité tertio volumine et a Leopoldo Delisle, Cabinet des manuscrits tab. XVI 1.

[2]) Ante a. 887; vide Leopoldum Delisle, Cabinet des manuscrits III 256. Scripturae specimen ibid. tab. XXVI 6.

[3]) Invenit Leopoldus Delisle, Bibliothèque de l'École des chartes XXXVII 490; cui notitiam meam acceptam refero.

(27) bibl. Vatic. Reg. lat. 1263: varia de computo saec. XI et XII Miciaci scripta, ut coniecit Leopoldus Delisle [1]).

(28) bibl. Vatic. Reg. lat. 1953: Isidori origines, saec. IX; fol. 3^v post versus ab Arevalo editos (Patrol. lat. ed. Migne LXXXII 729) inscriptio brevis a manu recentiore.

Hos inter codices

7ª. 10. 22. 27 nullam inscriptionem habent,

14. 15. 16. 17 num habeant nescio,

7. 19. 23. 24. 28 non habent diras, sed sola verba *hic est* (*hic est* om. 7) *liber sancti Maximini* (*Maximini* eras. 24. 28) *Miciacensis* (*Miciacensis* eras. 24, om. 28 cf. infra 2. 26) *monasterii* (*monasterii* om. 24. 28),

9. 11. 12. 19. 23 habent inscriptionem per binarum in singulis codicibus sibi oppositarum paginarum margines noto lusu dispositam [2]).

1. 2. 3. 4. 5. 6. 8. 9. 11. 12. 13. 18. 20. 21. 25. 26 (5. 6. 8. 11 varias ob causas non plene) testantur inscriptionem una cum diris hanc:

I *hic est liber sancti Maximini* (*Maximini* eras. 1. 4. 9. 11. 12. 13) *Miciacensis* (*Miciacensis* eras. 1. 4. 9. 11. 12. 13, om. 2, 26, *Miciacemsi* 8) *monasterii* (*monasteri* 12, om. 26) omnes

II *quem* 2. 3. 12. 20. 25. 26

Petrus abbas (*abba* 20) 20. 25, *Helias monachus rogante Petro abbate* 12, *Agustinus prbr* 3, *Hato bibliotecharius* (*armarius* 26) 2. 26

scribere iussit 20, *scribere iussit et proprio labore providit et distinxit* 25, *scribere fecit* (post *deo et sancto Maximino*) 26, *scripsit* 12, *fecit* 2

et (*Petrus* add. 12) *cum salutari hostia* (*c. s. h.* om. 25) 12. 20. 25

die (*diae* 25) *sancto* (om. 12. 25) *caenae* (20, *caene* 12. 25) *domini* 12. 20. 25, *die VIII Kl. apr.* 3 (fol. 181^v)

super sanctum (*sacrum* 25) *altare sancti Stephani martyris* (*m.* om. 25, *primi in Christo martyris* 20) 12. 20. 25

---

[1]) Cf. Bibliothèque de l'École des chartes l. c.; Beissel, Vaticanische Miniaturen pag. 12.

[2]) De quo vide Delisle, Cabinet des manuscrits II 408. Imago exempli Miciacensis supra laudata est ad n. 19 catalogi nostri; Floriacense exemplum repraesentatur a Leopoldo Delisle, Catalogue des manuscrits des fonds Libri et Barrois, tab. VII 1.

deo et sancto Maximino 3. 12. 20. 25. 26

habendum abstulit 3. 12. 20. 25

sub huius modi voto 3. 12. 20. 25, *tali tenore* 26

III *quem* (*quam* 8) *si quis* (*quisquis* pro *s. q.* 1) 1. 2. 4. 5. 6. 8. 9. 13. 16. 21, *si quis cum* 11, *ut quisquis* (*si quis* 20) *cum* (om. fol. 181ᵛ 3) 3. 12. 20. 25. 26

de (*ab* 11. 26, *ex* 6) *isto* (*istoc* 8, *ist* 9, *ec* 20) *loco* 1. 3. 4. 5. 6 (sed post proximum comma). 8 (hic finiens). 9. 11 (post proximum comma). 12. 13. 18. 20. 21. 26, *inde* 25, om. 2

aliquo (*alico* superscr. fol. 2 3) *ingenio* 3. 4. 5. 6. 11. 12. 13. 16. 21. 25, *furto* 2, *suadente diabolo* priore loco 4, *per ammonicionem diaboli* 6, om. 20. 26

non (hic finit 11, *nun* 6) *redditurus* 3. 4. 5. 6 (hic finiens). 9. 12. 13. 18. 20. 21. 25. 26, om. 1. 2

abstulerit 1. 3. 12. 18. 20. 25, *abstulerit vel violenter rapuerit* 2, *abstraxerit* (*abstrascrit* fol. 107ᵛ 5. 9) 4. 5. 9. 13. 21. 26

IV a. *cum Iuda proditore, Anna* (hic finit fol. 61 5) *et Caipha* (*Cayfa* 4, *Caypha* fol. 181ᵛ 3, *Kaypha* 9) *atque* (*adque* 9, om. 5. 13) *Pilato* (*Pylato* fol. 181ᵛ 3, om. 5. 13) 3. altero loco 4. 12. 13. 18. 20. 21. 25, *cum diabolo* 26

damnationem (*damnacionem* 4, *demnationem* 9, *dampnationem* 18. 20. 21) *accipiat* 3. altero loco 4. 12. 13. 18. 20. 21. 25. 26

IV b. *anathema sit* 1. 2 IV c. *maledicatur* priore loco 4

V *amen* 2. 3. priore loco 4. fol. 107ᵛ 5. 13. 18. 21. 25, *amen fiat* 26, *amen amen fiat fiat* altero loco 4, *fiat fiat fiat fiat* 9, om. 1. 12. 20.

Talium dirarum usus, nescio an ab Italia profectus, late vagabatur in Gallia, maxime in monasteriis et episcopiis supra laudatis [1]). Habemus Dodonem abbatem Floriacensem furibus plane eadem minantem [2]) in codice nunc Parisino (n. acq. lat. 1597). Similem formulam bibliothecarius quidam S. Martini Turonensis codici nunc Londinensi (Egerton 2831) circa Alcvini tempora coepit ille quidem praefigere. Haec prima exempla.

---

[1]) A librariis Floriacensibus Turonensibus ceteris postea acceperunt Carnutenses Laudunenses Cluniacenses.

[2]) L. Delisle, Catalogue des manuscrits des fonds Libri et Barrois, pag. 30: *hic est liber sancti Benedicti abbatis Floriacensis coenobii; si quis eum aliquo ingenio non redditurus abstraxerit, cum Iuda proditore, Anna et Caipha atque Pilato damnationem accipiat; amen.*

Nec multum tamen carmina valuerunt. Nullum monasterium in furibus devovendis pertinacius, nullum ab iisdem magis fuit vexatum ac libri inde ubique versus dispersi quam Miciacense. Coeperunt rapinae inter bella civilia c. a. 1560, nimirum tempore eodem fere, quo Floriacensis bibliotheca paene tota facta est Petri Danielis. Tum sancti Maximini armaria copiis sunt viduata; vacua certe erant ante a. 1600. Libri autem iam catenis soluti atque habiti vilissimi aut peribant aut prostabant. Nobis quoque tum fuissent surrepti, nisi viri quidam docti investigassent et, sicut demonstrare videntur tituli erasi (n. 1. 4. 9. 12. 13. 24. 28), satis audacter undique conquisiissent. Anno 1590 Iohannes Brodaeus iam habebat Bernensem 50 (supra n. 3); Petrus Pithoeus ante a. 1596 (quo anno mortuus est) furatus est Vossianum lat. Q. 54 (n. 10), Claudius Puteanus († 1594) codicibus nunc Parisinis (n. 19. 20. 21), Petrus Daniel († 1603) et Paulus Petavius († 1614)[1]) codicibus nunc Bernensibus (n. 2. 4. 5. 6. 7. 8) Vaticanis (n. 25. 26. 27. 28) Lugdunensibus (n. 9. 11. 12 quem ad modum potiti sint, latet nec scire attinet. Si tamen fures fuerunt, iidem fuerunt et sospitatores, quorum memoriae gratias debemus propter malefacta, quae nobis bene evenerint.

A totius bibliothecae fatis revertimur ad apographi Hieronymiani (n. 12). Iussu Petri abbatis confectum esse inscriptionis testimonio probatur. Petrus nemo dubitat quin sit is, quem duae chartae nominant, altera Oct. a. 840 scripta[2]), altera Sept. a. 859[3]), Petrus abbas Miciacensis. Eundem inter codices Miciacenses praeter n. 12, de quo loquimur, pariter auctorem sibi vindicant 19. 20. 25. Multo plures fuisse et veri simile est et asserere videtur Letaldus monachus Miciacensis, qui saeculo decimo exeunte de sancti Maximini miraculis scripsit et haec, quae ut ait ex ipsis libris sumpsit monasterii patrono a Petro oblatis, operi suo inseruit: *nobiles et industrios patres in hoc eodem floruisse loco cognovi, Haymonem videlicet, Stenogaudum et Dructesindum, Bertoldum quoque virum eruditissimum, qui vitam veterem patris Maximini dicitur edidisse, Petrum etiam, cuius eruditio et studium hodieque claret. Nam inter ceteros bonorum suorum*[4]) *diversarum historiarum*

---

[1]) Nam praeter Danielis hereditatem et ipse libros videtur singillatim collegisse.

[2]) Baluzio auctore ed. Martinus Bouquet, Rerum Gallicarum SS. tom. VIII pag. 427.

[3]) E chartulario Miciacensi in codice Parisino lat. 5420, ubi pessime habita exstat fol. 58[v], descripsit mihi H. Lebègue. Sufficit annum repetiisse: *Datum Id. Septemb. indict. VII anno vicesimo regnante Carolo gloriosissimo rege; actum Aurelianis in publica curia in dei nomine feliciter. amen.*

[4]) Excidit *fructus* vel tale quid.

libros huic loco contulit, et proprio labore correctos et distinctos in eius domini, ut ipsi libri testantur, super altare S. Stephani protomartyris posuit. De his ergo, quia discretio temporum non docet, satis dictum[1]).

Duplici Petrus in describendis libris munere fungebatur. Primo vetera exemplaria et conferebat cum aliis codicibus et corrigebat et interpungebat[2]); deinde curabat et recognoscebat apographa. Haec se fecisse sicuti vel subnotare vel praefari solet, ita eius artem saepe in ipsis codicibus deprehendimus, sive describendi codicis folia supplevit et marginibus variam lectionem adscripsit notis interdum Tironianis usus (n. 12. 19), sive menda sustulit, quae denuo obrepserunt exemplo descripto (n. 19. 25). Librariis utebatur compluribus, ut in codicibus n. 12. 19. 20. 25 ne una quidem manus plus semel occurrere videatur. Helias monachus, qui Petro rogante codicem n. 12 ipse se scripsisse testatur, et ipse, si accipienda est coniectura Aemilii Chatelain[3]), veteri alicui codici Floriacensi, qui nunc Aurelianensis 16 est, in margine nomen suum sic apposuit: *Hel<ias> monachus* (alterum verbum Tironiano modo notans), tum fortasse, cum veterem librum describendo iterabat. Paulo recentior est Augustinus presbyter, qui codicem n. 3 dubito an Maximino non solum obtulerit, sed ipse etiam scripserit. Bertholdus, Petri et Heliae aequalis, qui Ionae episcopo Aurelianensi, sancti Maximini vitam ab se scriptam dicavit et versus praemisit, inter nobis notos librarios non occurrit. Contra nomine caret — nam Warmundum sacerdotem eum fuisse non probabile est — qui Petri aetate codicem 11 contulit cum codice quodam quem nominabat *antiquum*[4]). Nam cum vetera exempla non numquam cum novis comparata esse videmus (ut supra fragmenta Floriacensia), tum versa vice multo saepius nova cum veteribus, si quae emendandi occasio aperta esset.

Chronicorum veterem codicem Floriacensem, si quidem ita credibile fit Petrum abbatem Miciacensem ei lectionis discrepantiam adscripsisse vel

---

[1]) Acta Sanctorum Ord. S. Benedicti ed. Venet. I 580; Patrol. lat. ed. Migne CXXXVII 797. Attulit hunc locum Germanus Morin.

[2]) Hoc significat: *proprio labore providit et distinxit* in codice n. 25, *relectus a Petro abbate* in cod. n. 19, *libros proprio labore correctos et distinctos* apud Letaldum.

[3]) Ad Scripturae uncialis tab. XXXIV (= pag. 63); Revue de philologie XXVI 33.

[4]) Solet variae in marginibus lectioni *vetus, vetustus*, sed etiam *antiquus*, in libris aevi Carolini cum sexti saeculi collatis praemitti atque litteris perscribi; *antiquum* nota Tironiana significatum, quod in Solino Miciacensi feliciter interpretatus est Aemilius Chatelain, in Sallustio fortasse Floriacensi (nunc Parisino lat. 16024) et in Cypriano Laureshamensi (nunc Vindobonensi 962) male viri docti voluerunt esse διορθωτέον vel adeo διορθωτικόν.

adscribi iussisse, sequitur ut Turonenses post Miciacenses in usum suum converterint. Convenit etiam, ut dixi, scriptura. Medio igitur saeculo nono sancti Martini vel Maioris Monasterii fratres Hieronymum vetustum a sancto Benedicto Floriacensi ita videntur mutuati esse, ut paulo prius a sancto Petro Corbeiensi Livium uncialibus scriptum et sub idem tempus a sancto Bonifatio Fuldensi Suetonii tomos duos ipsos quoque antiquissimos. Verum haec alio loco persequar, ubi simul cum scriptura semiunciali scholae Turonensis singularia merita exponam.

Quilibet vetus codex, ubi primum novos progenuit, fato videtur functus esse. Floriacensis, cuius propagines nacti sumus duas nec quot interierint ullo modo possumus conicere, tamquam superstes sibi durat praeterea per sui reliquias propter exiguitatem etiam venerabiliores. Quae cur tribus nunc locis disiectae sint, non mirabitur qui norit spoliorum Floriacensium historiam et per hereditates Danielinam et Petavianam inter complures bibliothecas Europaeas ortam vicissitudinem. Nos non immorabimur rebus tritissimis et quae supra, dum Miciacensium fata tractamus, iam summatim attactae sint. Sed finem huic opusculo imponimus; cui utinam licuisset non solum addere codicum Miciacensis et Turonensis specimina, sed etiam ex utroque novello libro sic supplere vetustum, ut non fragmenta Floriacensia exhibituri fuerimus, sed totius corporis quadamtenus integritatem.

LUDOVICUS TRAUBE.

Conspectus paginarum

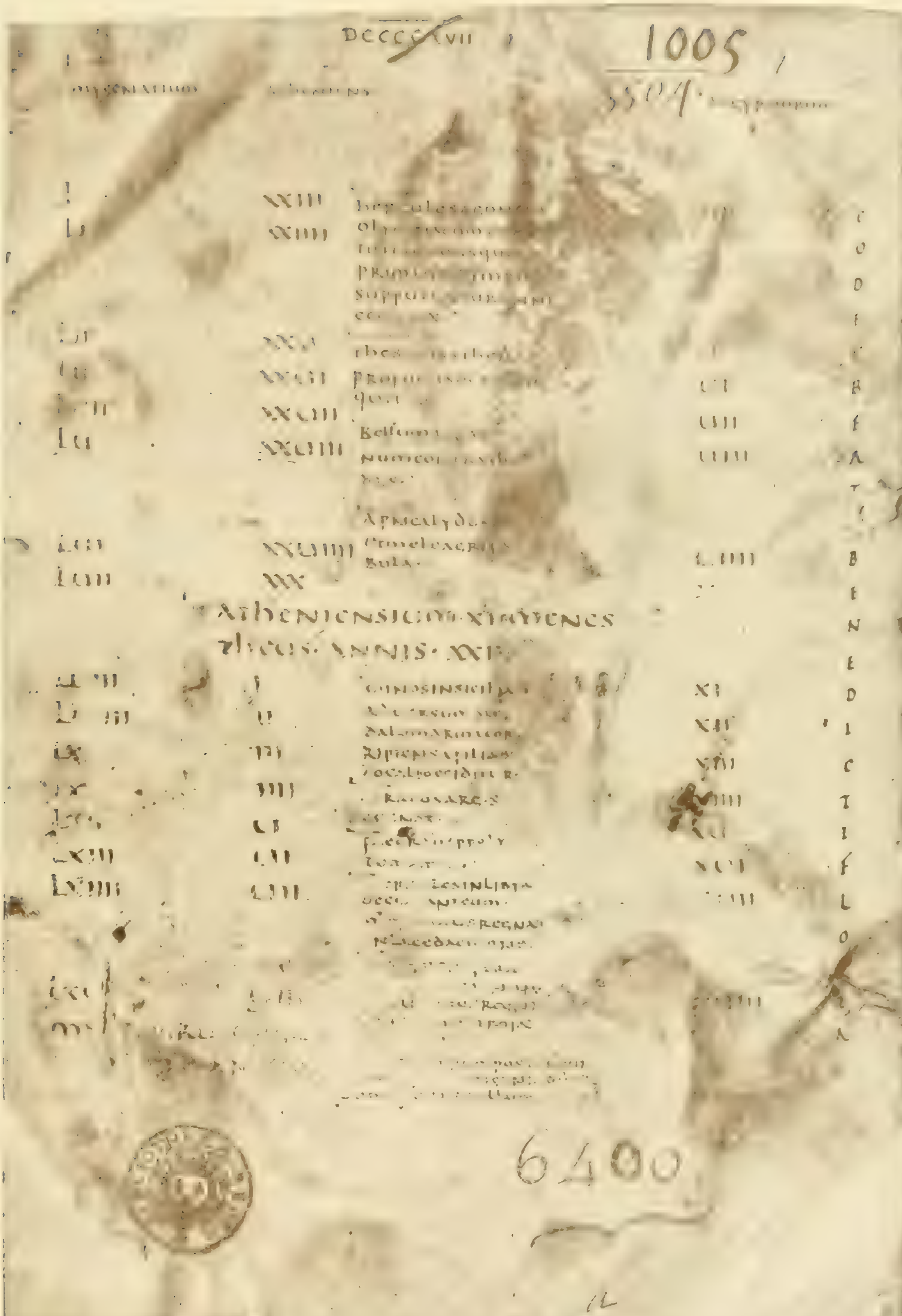
1.	[illegible] Vatic. fol.	[illegible]	[illegible]
2.		34^{v}	[illegible]
3.		35^{r}	[illegible]
4.		35^{v}	[illegible]
5.	Cod. Paris. fol.	1	[illegible]
6.		[illegible]	[illegible]
7.		[illegible]	[illegible]
8.		[illegible]	53.
9.		3	[illegible]
10.		[illegible]	[illegible]
11.		4	[illegible]
12.		4^{v}	55.
13.		5	55.
14.		5	55, 57.
15.		[illegible]	55, 57.
16.		[illegible]	57, 59.
17.		7^{r}	57, 59.
18.		7^{v}	[illegible]
19.		8^{r}	[illegible]
20.		[illegible]	[illegible]
21.		285^{r}	59, 61.
22.		285^{v}	[illegible]
23.		286^{r}	61.
24.		286^{v}	61, 63.
25.		287^{r}	61, 63.
26.		287^{v}	[illegible]
27.		288	63, 65.
28.		288^{v}	65, 67.

XII	XLIV		XXVIII
XIII		pelops hic [illegible]	XXVIIII
		[illegible]	
XIIII		[illegible] frater perseus	XXVIIII
XV		[illegible] sumpserat as dimica	XXX
XVI		uit gorgone [illegible]	XXXI
XVII		[illegible] quae propter	
XVIII		[illegible]	XXXII
postquam XVIIII		[illegible]	
ACRISIUS AN XXXI		[illegible]	
		[illegible]	XXXIII
		[illegible] scribit [illegible]	XXXIIII
		[illegible]	
III		pegasus [illegible]	XXXVI
IIII		[illegible] mulieris	XXXVII
V		[illegible]	XXXVIII
VI		m[illegible] belle[illegible]	XXXVIIII
VII			XXXVIIII
VIII		Cyrene ciuitas con[illegible]	XL
VIIII		[illegible]	XLI
X			XLII
XI		[illegible]	XLIII
XII		[illegible]	XLIIII
XIII		[illegible]	XLV
XIIII		[illegible]	XLVI
XV		[illegible]	[illegible]
XVI		[illegible]	[illegible]

ASSYRIORUM [illegible]			SICYONIORUM [illegible]
LAMPA[illegible]			
I	LXXVIII		XXIII
II	LXXVIIII		XXIIII
III	LXXX		XXV
	HEBRAEORUM DEBBORA CUM BARAC AN · XL ·	POST AOD HEBRAEOS IN DICIONEM REDI CUNT ALIENIGE NAE ANNIS XX QUI CON IUN CUNTURTE PORIB · DE B · BORAE ET BAR AC SE CUI	
IIII	I		XXVI
VI	II		XXVII
VII	III		XXVIII
VIII	IIII		XXVIIII
		IUDAEORUM TR ADITIONES	
VIIII	V	DEBBORA TRIBU SE FREMO ARACTE IBUS N EPTHALI	XXX
VIIII	VI		XXXI
X	VII		XXXII
[illegible]	VIII		XXXIII
[illegible]	VIIII		XXXIIII
[illegible]	X		XXXV
[illegible]	XI		XXXVI
[illegible]	[illegible]		XXXVII
[illegible]	[illegible]		[illegible] III
[illegible]	[illegible]		XXXVIIII
[illegible]	XV		XL
	XVI		XLI

...ycenarium	Atheniensium		
XII	XXXIII	minosmareoptinuitcrecen-	U
		sibuslegesdeditutpadiusme-	
XIII	XXXIIII	moratquodplatofalsumesse	UI
		convincit·	
XIIII	XXXU	thamyrisammonisfilius	UII
XU	XXXUI	insignishabetur·	UIII
XUI	XXXUII	herculesconsummamcertami-	UIIII
		nanicuminterficit ilium	X
XUII	XXXUIII	vastatdiciturautemanteus	
		terraefiliusquiasolorum	
		palaestricaeartiscertami-	
		numquaeinterraexercen-	
XUIII	XXXUIIII	turscientissimuserat ob id	XI
		uidebaturaterramatread-	
XUIIII	XL	iuvarihydramautemcalli-	XII
		dissimamfuissesofistam	
XX	XLI	adscribitplato·	XIII
XXI	XLII	gelliuslaphitarummeminen-	XIIII
		taurorumquosscribit	
XXII	XLIII	palefatiuslibrodeincre-	XU
		dibilibusprimonobiles	
XXIII	XLIIII	fuisseequitesthessalorum·	XUI
XXIIII	XLU		XUII
XXU	XLUI		XUIII
XXUI	XLUII	priamusregnavit	XUIIII
		postlaomedontem·	
XXUII	XLUIII		XX
	Atheniensium·x·	medea	
		chalce-	
	theseus· an·xxx·	nsisab	
		aegeo	
		discedit·	
XXUIII	I	septemqui	XXI
		adversum	
		thebaspug-	
		naverunt·	
		androge-	
		usathe-	
		nisdolo	
XXUIIII	II	inter-	XXII
		ficitur·	

		SICYONIORU[M]
II	X	XXVIII
III	XI	XXVIIII
IIII	XII	XXXV
V	XIII	XXXVI
VI	XIIII	XXXVII
dccxc VII	XV	XXXVIII
VIII	XVI	XXXVIIII
VIIII	XVII	XL
X	XVIII	XLI
XI	XVIIII	XLII
		SICYONI[ORUM] XXV[I]
		[illegible]ACTUS·AN VIIII
XII	XX	I
XIII	XXI	II
XIIII	XXII	III
	POSTQUEM IAIR ANN·XXII·	
	EX TRIBU MANASSE	
XV	I	IIII
XVI	II	V
XVII	III	VI
XVIII	IIII	VII
XVIIII	V	VIII
		POSTQUEM [illegible]
		ADRASTUS·AN·IIII
XX	VI	I
XXI	VII	II

DCCCCXVII

1005

5504

ATHENIENSIUM

ANNIS · XXVI

6400

Assyriorum	Hebraeorum		Sicyoniorum
XI	II		XU
XII	III	iepthaeinlibroiudi	XUI
XIII	IIII	cumabaciatemosi usqueadsonetipsū	XUII
XIIII	U	aitsuppuiarian·ccc·	XUIII
XU	UI		XUIIII
	posquem		
	esebon·an·uii·		
XUI	I		XX
XUII	II		XXI
XUIII	III		XXII
XUIIII	IIII		XXIII
XX	U		XXIIII
XXI	UI		XXU
XXII	UII		XXUI
	hebraeorum	postesebon in libro	
	labdon·an·uiii·	hebraeorum fertu	
		r iudex ascalon re	
XXIII	I	xisse populum a	XXUII
XXIIII	II	nnis.x. qui non	XXUIII
XXU	III	habetur apu	XXUIIII
		t lxx inter	
		pretes.	

TROIA CAPTA

a captiuitate troiae usque ad pri
mam olympiadem fiunt anni
cccc·uii·

Sic reperi et reg[illegible]

mycenaeorum	atheniensium		aegyptiorum
I	VIIII	herculesinmorbum	XVIIII
II	X	incidenspestilentem	XX
III	XI	obremediumdoloris seiecitinflammaset	XXI
IIII	XII	sicmortefinitusest·an noaetatislii·quidam	XXII
V	XIII	unietrigintaann·eu perissescribunt	XXIII
VI	XIIII		XXIIII
VII	XV	alexanderhelena	XXV
VIII	XVI	rapuitettroianum bellumdecennale surrexitcausamali quodipomomali	XXVI aegypti·thu oris·an·VII·
VIIII	XVII	rumdepulchritudi necertantiumpra	I
X	XVIII	emiumfuitunacaru	II
XI	XVIIII	helenampastorisiu dicispollicente	III
XII	XX		IIII
		memnonetamazo nespriamotulere subsidium	
XIII	XXI	mopsusregnavitin	V
XIIII	XXII	ciliciaaquomopsi crenaetmopsistiae	VI
XV	XXIII		VII
XVI	[illegible]	[illegible]	[illegible]
XVII			
XVIII	TROIA	CAPTA	

[illegible] menestheusmoriturinmeloregrediens
atroiapostquemathenisregnavitdemophon·

TROIA CAPTA

COLLIGITUROM[illegible]SUSQUE

INPRAESENTEM[illegible]

SECUNDUMASSYRIOSAXLIII[illegible]

ANNOREGNININIANNI

DCCCXXU·

SECUNDUMHEBRAEOSAPRIMO

ANNONATIUITATISABRAHAM

ANNIDCCCXXXU·

SECUNDUMSICYONIOS·

AXXETSECUNDOANNOEUROPIS

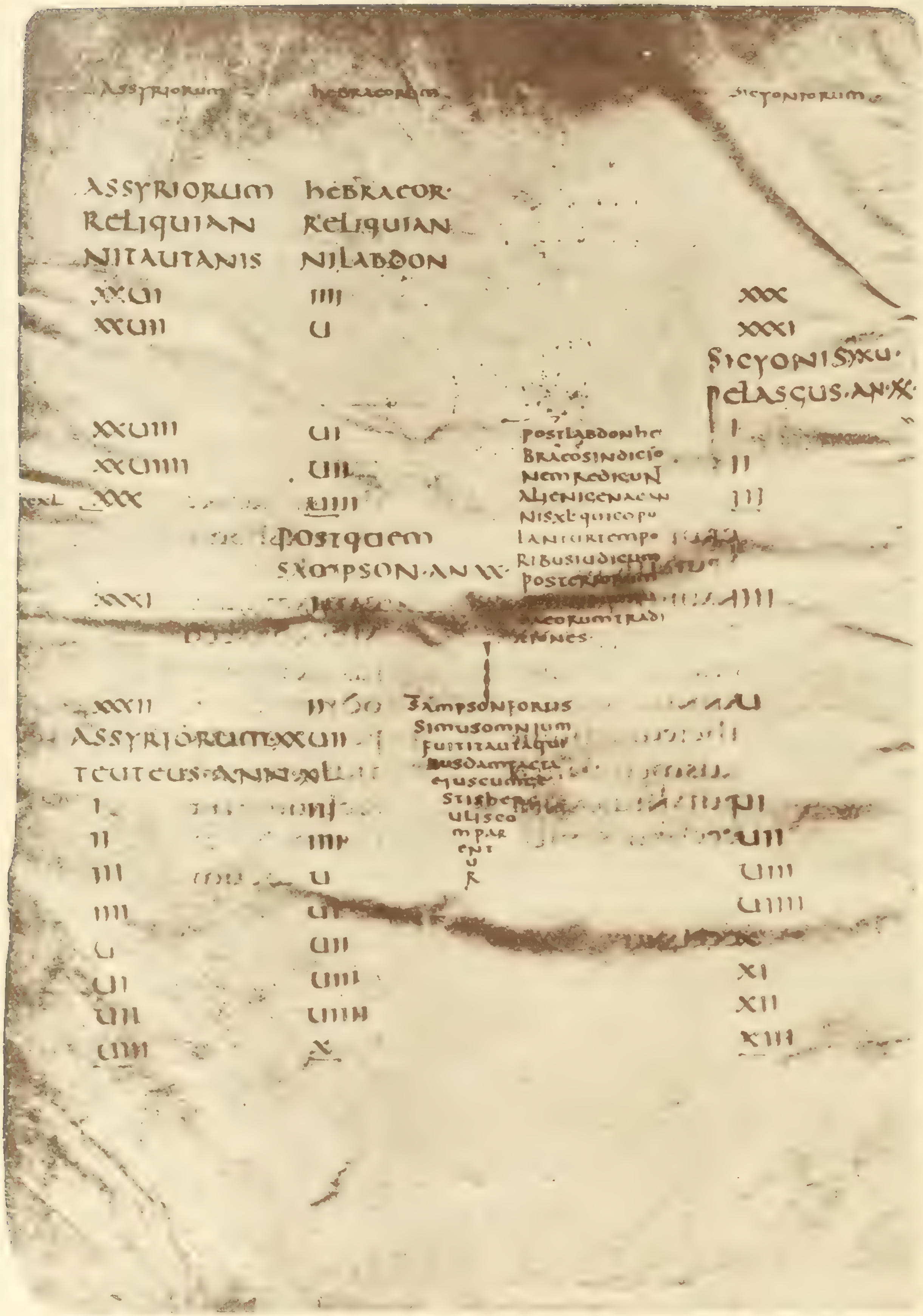
SIMILITERANNIDCCCXXXU·

ANATIUITATEUEROMOSI

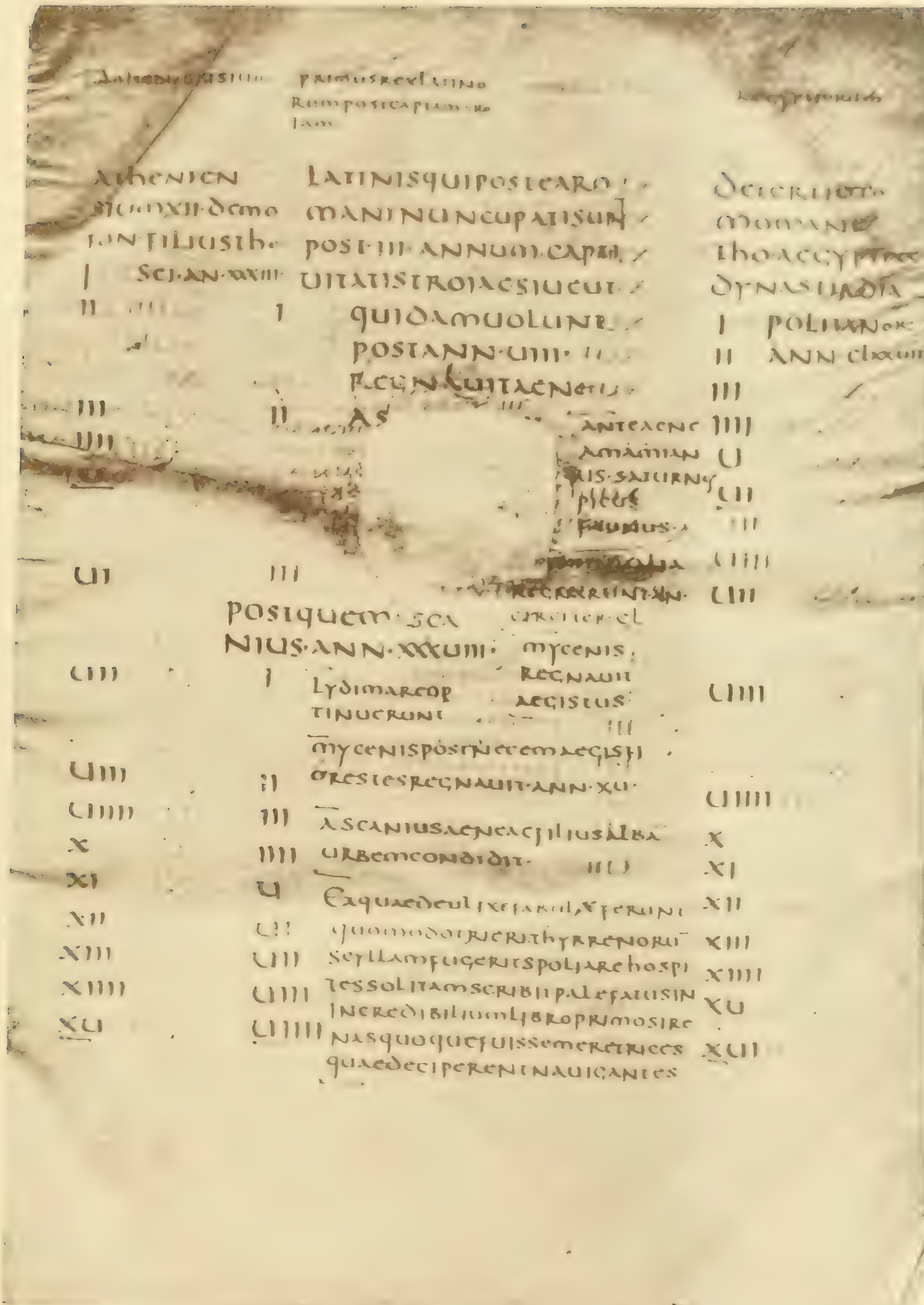
ANNI· CCCCX·

TROIA
A PRIMO ANNO CE
CROPIS QUI PRIMUS
APUT ATTICAM REG
NAUIT USQUE AD CAP
TIUITATEM TROIAE
ET USQUE AD XXIIII
ANNUM MENES
THEI CUIUS HOME
RUS MEMINIT CO(N)
PUTANTUR ANNI
CCCLXXU SIMILI
TER A XXU AETATIS
MOSI FIUNT ANNI
CCCLXXU

CAPTA
THUORIS REX AE
GYPTI AB HOME
RO POLYBUS UO
CATUR MARITUS
ALCANDRAE CU
IUS MEMINIT I(N)
ODYSSIA DICEN(S)
POST TROIAE CAP
TIUITATEM ME
NELAUM ET HE
LENAM DIUER
TISSE AD EUM

Assyriorum — hebraeorum — sicyoniorum

ASSYRIORUM HEBRAEOR·
RELIQUIAN RELIQUIAN
NITAUTANIS NILABDON
XXVI IIII XXX
XXVII V XXXI
SICYONIS XXV·
PELASGUS·AN·XX·
XXVIII VI postlabdonhe I
XXVIIII VII braeosindicio II
XXX VIII nemredicun III
alienigenaeann
nisxl quicopu
POSTQUEM lantuertempo
SAMPSON·AN·XX· ribusiudicum
XXXI posteriorum IIII
raeorumtradi
tiones
XXXII sampsonfortis VI
ASSYRIORUM XXVIII simusomnium
TEUTEUS ANN XL fuitita
I IIII VII
II IIII VIII
III V VIIII
IIII VI X
V VII XI
VI VIII XII
VII VIIII XIII
VIII X

primus rex Latino
rum post captam Tro
iam

Athenien
sium XII Demo
phon filius The
sei an XXXIII

Latini qui post ea Ro
mani nuncupati sunt
post III annum capti
uitatis Troiae siue ut
I quidam uolunt
post ann VIII
regnauit Aeneas

Aegyptiorum
I
II
III
IIII
U
UI
UII

Posquem Sca
nius ann XXXUIII

mycenis
regnauit
aegistus

I Lydi mare op
tinuerunt

mycenis post necem aegisti
II orestes regnauit ann XU
III Ascanius aeneae filius Alba
IIII urbem condidit
U Ex quae de ulixe fabulose ferunt
UI quomodo fuerit thyrrenorum
UII Scyllam fugerit spoliare hospi
UIII tes solitam scribit palefatus in
incredibilium libro primo sire
UIIII nas quoque fuisse meretrices
quae deciperent nauigantes

ASSYRIORUM	HEBRAEORUM	[illegible]	[illegible]
UIIII	XI		XIIII
X	XII		XU
XI	XIII		XUI
XII	XIIII		XUII
XIII	XU		XUIII
XIIII	XUI		XUIIII
XU	XUII		XX
XUI	XUIII		I XXXI
XUII	XUIIII		II
dccclx XUIII	XX		III
XUIIII	I		IIII
XX	II		U
XXI	III		UI
XXII	IIII		UII
XXIII	U		UIII
XXIIII	UI		UIIII
XXU	UII		X
XXUI	UIII		XI
XXUII	UIIII		XII
dccclxx XXUIII	X		XIII

quidam adhu ius memoriam conseruandam balnea sbyz anthio rumm u ... lio posite p o r c a p pellas tas p uian

POSTQUEM XXUI ZEUXIPPUS AN

POSTQUEM HELI SACERDOS AN XL

IN HEBRAEORUM LIBRO XL ANNI IN UENIUNTUR IN LXX AUTEM INTER PRETATIONE XX

XUI	X	ascanius derelicto	XUII
XUII	XI	nouercae suae regno	XUIII
XUIII	XII	lauiniam albam longam	XUIIII
		condidit et siluium	
XUIIII	XIII	postumum fratrem	XX
XX	XIIII	suum aeneae ex lauin	XXI
XXI	XU	nia filium summa pi	XXII
		etate educauit	
XXII	XUI		XXIII
		pyrrus delfis in tem	
		plo apollinis ab ores	
		te occiditur prodit	
XXIII	XUII	one sacerdotis ma	XXIIII
		chaerei quo tempo	
XXIIII	XUIII	re quidam home	XXU
XXU	XUIIII	rum fuisse dicunt	XXUI
		Mycenis regnauit	
XXUI	XX	tisamenus filius	XXUII
		orestis	
XXUII	XXI		XXUIII
XXUIII	XXII	hectoris filii ilium	XXUIIII
XXUIIII	XXIII	receperunt expul	XXX
		sis antenoris pos	
XXX	XXIIII	teris heleno sibi	XXXI
XXXI	XXU	subsidium ferente	XXXII
XXXII	XXUI		XXXIII
XXXIII	XXUII		XXXIIII

Atheniensium — secundum quosdam

XIII · OXYNTES · AN · XII · — heraclidarum descen sus

I	XXUIII		XXXU
II	XXUIIII		XXXUI

XXVIIII	XI		XIIII
XXX	XII		XV
XXXI	XIII		XVI
XXXII	XIIII		XVII
XXXIII	XV	ASCANIUS IULUM FILIUM	XVIII
XXXIIII	XVI	PROCREAUIT A QUO FAMILIA IU	XVIIII
XXXV	XVII	LIORUM ORIA ET PROPTER AETA	XX
		TEM PARUULI QUIA NEC DUM	
XXXVI	XVIII	REGENDIS CIUIBUS IDONEUS	XXI
XXXVII	XVIIII	ERAT SILUIUM POSTUMUM	XXII
		FRATREM SUUM REGNI RELI	
		QUIT HEREDEM	
ccclxxx XXXVIII	XX	CASTORIS CHRONOGRAFI	XXIII
		DE SICYONIORUM REGNO	
		EXPONEMUS ET SICYONIORU	
		REGES AB EGEALEO USQUE AD	
XXXVIIII	XXI	ZEUXIPPUM QUI OMNES REG	XXIIII
		NAUERUNT ANN DCCCCLXII	
		ET SACERDOTES CARNI SEX QUI	
		PRAEFUERUNT ANN XXXIII	
XL	XXII	POST QUOS SACERDOS CONSTI	XXV
ASSYRIORUM XXVIII		TUTUS EST CHARIDEMUS	
THINEUS ANN XXX		QUI INPENSAS NON SUSTI	
I	XXIII	NENS FUGIT	XXVI
II	XXIIII		XXVII
III	XXV		XXVIII
IIII	XXVI		XXVIIII
V	XXVII		XXX

Atheniensium Latinorum [illegible]

III		XXX	Amazones [illegible]	XXXVIII
IIII		XXXI	[illegible]	XXXVIIII
V		XXXII	cenderunt	XXXVIIII
VI		XXXIII		XL
VII		XXXIIII	Agonis [illegible]	XLI
VIII		XXXV	primus actus	XLII
VIIII		XXXVI		XLIII
[illegible]		XXXVII		XLIIII
[illegible]		XXXVIII	Siluius postumus qui post mortem patris [illegible]	XLV

[illegible] NORUM III

Silluius Aeneae filius ann XXVIIII

XII

postquem XIII [illegible] — XLVI

aphidas an I

I	II	Castores de regno Atheniensium	XLVII

postquem XV thymoetes ann VIII

I	III	exponemus [illegible] et Atheniensium reges [illegible]	XLVIII
II	IIII	[illegible]	XLVIIII
III	V	[illegible]	L
IIII	VI	[illegible]	LI
V	VII	[illegible]	LII
VI	VIII	[illegible]	LIII

	Assyriorum	Hebraeorum reges primus	Sicyoniorum
	VI	XXVIII	XXXI
	VII	XXVIIII	
cexc	VIII	XXX	RECESSICYONIS DEFECERUNT QUI REGNAVERUNT ANN. DCCCCLXII. POST QUOS SACERDOTES CARNI CONSTITUTI SUNT
	VIIII	XXXI	
	X	XXXII	
	XI	XXXIII	
	XII	XXXIIII	
	XIII	XXXV	
	XIIII	XXXVI	
	XV	XXXVII	
	XVI	XXXVIII	
	XVII	XXXVIIII	
cccc	XVIII	XL	

hebraeorum samuhel et saul an. XL

mortuo heli sacerdote arca testamenti a babiloniis capitur possidetur ac deinde in domo abinadab facit annos XX

XVIIII	I
XX	II
XXI	III
XXII	IIII
XXIII	V
XXIIII	VI
XXV	VII
XXVI	VIIII

PRIMUS SAUL REX HEBRAEORUM EX TRIBU BENIAMIN

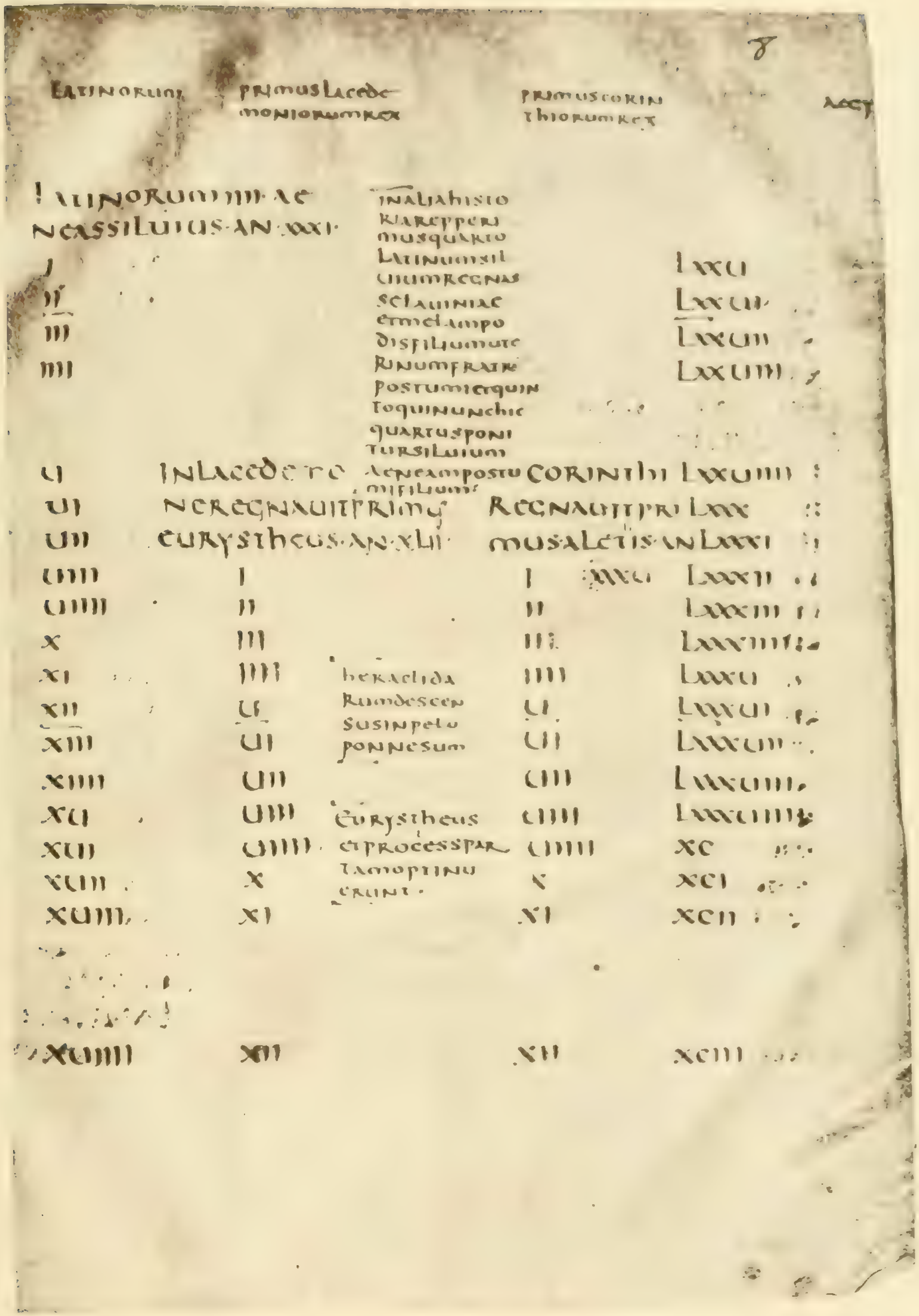
PROFETABAT SAMUHEL

Athenienstu[m]	Latinorum		Aegyptiorum
VIII	VIIII		LIIII
VIIII	X	Erecthidarum imperio	LV
Postquem XVI me		destructo [illegible]	
lanthusan XXXVII		principium regni [illegible]	
I	XI	ad aliu[m] genus trans	LVI
II	XII	latum est cum hymno	LVII
III	XIII	et [illegible] item	LVIII
IIII	XIIII	Lanth[illegible]	LVIIII
V	XV	an[illegible]	LX
VI	XVI	filiu[illegible] suscepisse	LXI
VII	XVII	[illegible]	LXII
VIII	XVIII	[illegible]	LXIII
VIIII	XVIIII	hinc et apatu[illegible]	LXIIII
X	XX	id est fallacia [illegible]	LXV
XI	XXI	lemnitas celebratur	LXVI
		quia victoria fraude	
		processerit	
XII	XXII		LXVII
XIII	XXIII		LXVIII
XIIII	XXIIII		LXVIIII
XV	XXV		LXX
XVI	XXVI		LXXI
XVII	XXVII		LXXII
XVIII	XXVIII		LXXIII
XVIIII	XXVIIII		LXXIIII

ASSYRIORUM	HEBRAEOR		ATHENIENS
			XX
XXVII	VIIII		XXI
ex XXVIII	X		XXII
XXVIIII	XI		XXIII
XXX	XII		

ASSYRIORUM XVIIII
DERCYLUS AN XL

[illegible]	XIII	[illegible]	XXIIII
[illegible]	XIIII		XXV
III	XV	hon[illegible]usse secundum quo	XXVI
IIII	XVI	rundam opinionem his	XXVII
[illegible]	XVII	fuisse temporibus uindi	XXVIII
[illegible]	[illegible]	catur quanta autem de	XXVIIII
[illegible]	X[illegible]	computue teres dissonan	XXVIIII
[illegible]		tia fuerit manifestum es	XXX
ccc VII	XVIIII	se poterit ex sequentibus	
	XX	quidam enim ex quibus	XXXI
cccxx VIII		crates ante descensum	XXXII
VIIII	XXI	heraclidarum post eorum	XXXIII
X	XXII	eratosthenes post CCCN	XXXIIII
XI	XXIII	tesimum annum troia	XXXV
XII	XXIIII	nae captiuitatis aristar	XXXVI
XIII	XXV	chus ionicae emigratio	XXXVII
XIIII	XXVI	ne siue post an C	XXXVIII
		filochorus emigrationis io	
		nicae tempore sub arcip	
		po atheniensium magis	ATHENIENSIU
		tratu et capta troiam	XVIII CODRUS me
		ann CLXXX apollodorus	LANTI FILIUS
		atheniensis CCXL an euer	
	XXVII	sionis ilii qui modico ante (extiterunt alii)	AN XXI
XV		quam olympiadae incipere	

LATINORUM	PRIMUS LACEDEMONIORUM REX		PRIMUS CORINTHIORUM REX	ACT
LATINORUM IIII AE NEAS SILUIUS AN XXXI		in Italia histo riarepperi mus quarto Latinum sil uium regnas se Lauiniae et me Lampo dis filium ute rinum fratre postumi et quin to quinunc hic quartus poni tur siluium		
I				LXXU
II				LXXUI
III				LXXUII
IIII				LXXUIII
U	IN LACEDEMO	Aeneam postu mi filium	CORINTHI	LXXUIIII
UI	NE REGNAUIT PRIMUS		REGNAUIT PRI	LXXX
UII	EURYSTHEUS AN XLII		MUS ALETIS AN	LXXXI
UIII	I		I XXXU	LXXXII
UIIII	II		II	LXXXIII
X	III		III	LXXXIIII
XI	IIII	heraclida	IIII	LXXXU
XII	U	rum descen	U	LXXXUI
XIII	UI	sus in pelo ponnesum	UI	LXXXUII
XIIII	UII		UII	LXXXUIII
XU	UIII	Eurystheus	UIII	LXXXUIIII
XUI	UIIII	et processpar	UIIII	XC
XUII	X	tam optinu erunt	X	XCI
XUIII	XI		XI	XCII
XUIIII	XII		XII	XCIII

ASSYRIORUM	HEBRAEORUM		ATHENIENS.
XVII	XXVIII	CCCC RETRO ANNIS	II
XVIII	XXVIIII	TROIANAE CAPTIVI	III
cxxx XVIIII	XXX	TATIS EUM FUISSE	IIII
		PER XPI TLICETEP	V
XVIIII	XXXI	CHILOCHUS XXIIII	
XX	XXXII	LYMPIADE EI ET	VI
XXI	XXXIII	QUINGENTESIMU	VII
XXII	XXXIIII	TROIANAE EVER	VIII
XXIII	XXXV	SIONIS ANNUM	VIIII
XXIIII	XXXVI	SUPPUTET	X
XXV	XXXVII		XI
XXVI	XXXVIII		XII
XXVII	XXXVIIII		XIII
cxl XXVIII	XL		XIIII
	HEBRAEORUM REX PRIMUS EX TRIBU IU DA DAVID ANN XL		
XXVIIII	I		XV
XXX	II	DAVID PRIMUS	XVI
XXXI	III	EX TRIBU IUDA	XVII
XXXII	IIII	REGNAT APUT	XVIII
XXXIII	V	HEBRAEOS	XVIIII
XXXIIII	VI		XX
XXXV	VII	HEBRAEORUM PONTIFEX	XXI

Vide finem Codicis.

VII

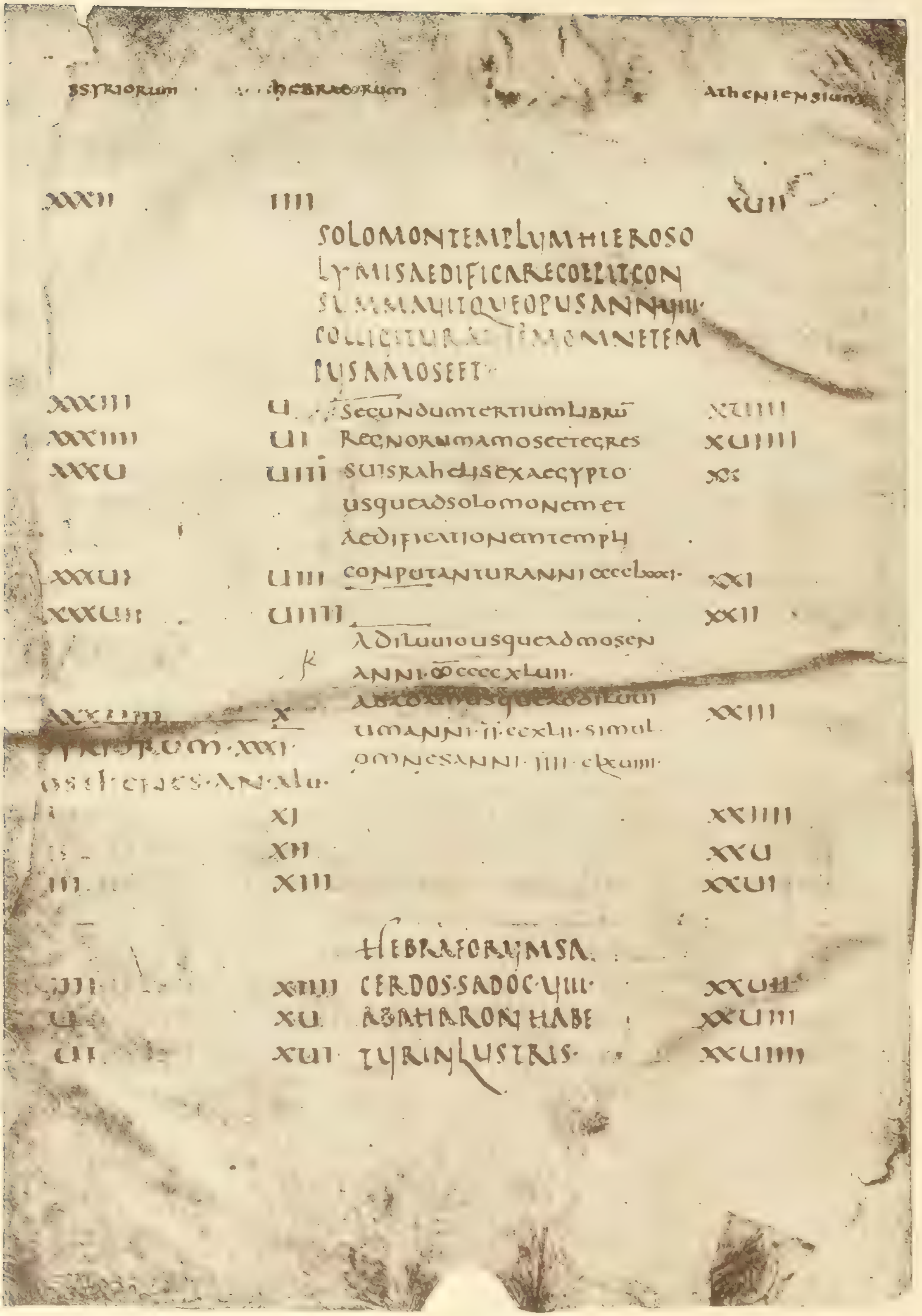
LATINORUM	LACEDEMONIOR		CORINTHIOR	AEGYPTIORUM
XX	XIII		XIII	XCIIII
XXI	XIIII		XIIII	XCU
XXII	XU		XU	XCUI
XXIII	XUI		XUI	XCUII
XXIIII	XUII	IONES PRO FUGIATHE NASSECON TULERUN	XUII	XCUIII
XXU	XUIII		XUIII	XCUIIII
XXUI	XUIIII		XUIIII	C
XXUII	XX		XX	CI
XXUIII	XXI		XXI	CII
XXUIIII	XXII	pelopon	XXII	CIII
XXX	XXIII	NENSES	XXIII	CIIII
XXXI	XXIIII	CONTRA athenas	XXIIII	CU
LATINORUM U. LATINUSSILUI USANNIS L		DIMICANT		
I	XXU	INCURSUS INASIAM AMAZONUM PARITERET CIMMERI ORUM	XXU	CUI
II	XXUI		XXUI	CUII
III	XXUII		XXUII	CUIII
IIII	XXUIII		XXUIII	CUIIII
U	XXUIIII		XXUIIII	CX
UI	XXX		XXX	CXI
UII	XXXI		XXXI	CXII
UIII	XXXII		XXXII	CXIII

ASSYRIORUM	HEBRAEOR		ATHENIENSIU
			POSTQUEMPRIN
		ABIATHARCLA	CIPESQUIOSMORS
		RUSHABETUR	FINIEBATQUORU
		PROFETABANT	PRIMUSMEDON
XXXVII	VIII	GAD	I CODRIFILI
XXXVIII	VIIII	NATHAN	II ...
cccc L XXXVIII	X	ASAF	III
XXXVIIII	XI		IIII
XL	XII		V
ASSYRIORUM XXX			
EUPALES AN XXXVIII			
I	XIII		VI
II	XIIII		VII
III	XV		VIII
[illegible]	XVI		VIIII
V	XVII		X
VI	XVIII		XI
VII	XVIIII		XII
VIII	XX		XIII
ccccLX VIIII	XXI		XIIII

Latinorum	Lacedaemo.		Corinthi	Aegyptiorum
		peloponnen		
		sescontraathe		
uiiii	xxxiii	nasdimicant·	xxxiii	cxiii
x	xxxiiii		xxxiiii	cxii
xi	xxxu	codrusiuxta	xxxu	cxu
		responsum	corinthi·ii·ixion	
		seipsummor	annis xxuiii·	
xii	xxxui	tiiradenis.·	i	cxuii
xiii	xxxuii	interimitur	ii	cxuiii
		bellopelopon		
		nensiacom		
xiiii	xxxuiii	quoerecthida	iii	cxuiiii
xu	xxxuiiii	rumregnum	iiii	cxx
xui	xl	destructum	[illegible]	cxxi
xuii	xli	estquodccclxx	ui	cxxii
xuiii	xlii	uii·ann·perseueraueRat	uii	cxxiii
	Lacedemoniorum			
	ii·aegis·anno·i·			
xuiiii	i		uiii	cxxiiii
	postquemiii·eche			
	stratus·annis·xxxu·			
xx	i		uiiii	cxxu
xxi	ii	pelascimare	x	cxxui
xxii	iii	optinuerun	xi	cxxuii

ASSYRIORUM	HEBRAEOR	ATHENIENSIU
X	XXII	XV
XI	XXIII	XVI
XII	XXIIII	XVII
XIII	XXV	XVIII
XIIII	XXVI	XVIIII
XV	XXVII	XX
		ATHENIENSIUM II ACASTUS AN XXXVI
XVI	XXVIII	I
XVII	XXVIIII	II
LXX XVIII	XXX	III
XVIIII	XXXI	IIII
XX	XXXII	V
XXI	XXXIII	VI
XXII	XXXIIII	VII
XXIII	XXXV	VIII
XXIIII	XXXVI	VIIII
XXV	XXXVII	X
XXVI	XXXVIII	XI
XXVII	XXXVIIII	XII
LXXX XXVIII	XL	XIII
	HEBRAEORUM II SOLOMON FILIUS DAUID AN XL	
XXVIIII	I	XIIII
XXX	II	XV
XXXI	III	XVI

Latinorum	Lacedaemonior		Corinthior	Aegypt
XXIII	IIII		XII	CXXVI
XXIIII	V		XIII	CXXVIII
XXV	VI	Magnesia in	XIIII	CXXX
XXVI	VII	Asia condita	XV	CXXXI
XXVII	VIII		XVI	CXXXII
XXVIII	VIIII	Mycena in	XVII	CXXXIII
		Italia condi		
		ta uel cuma		
XXVIIII	X		XVIII	CXXXIII
XXX	XI		XVIIII	CXXXV
XXXI	XII		XX	CXXXVI
XXXII	XIII	Mycena condita	XXI	CXXXVI
XXXIII	XIIII	Efesus condita	XXII	CXXXVII
XXXIIII	XV	Ab Andronico	XXIII	CXXXVI
XXXV	XVI	Carthago con	XXIIII	CXL
XXXVI	XVII	dita est ut qui	XXV	CXLI
XXXVII	XVIII	dam uolunt	XXVI	CXLII
XXXVIII	XVIIII	a Carchedone	XXVII	CXLIII
XXXVIIII	XX	Tyrio ut uero	XXVIII	CXLIIII
XL	XXI	alii a Didone	XXVIIII	CXLV
XLI	XXII	Lacius an CXLIII	XXX	CXLVI
		post Troianum		
		excidium an CXLIII		
XLII	XXIII	Ionica emigra	XXXI	CXLVII
XLIII	XXIIII	tio in qua qui	XXXII	CXLVIII
		dam Homerum		
XLIIII	XXV	fuisse scribunt	XXXIII	CXLVIII

[A]SSYRIORUM
HEBRAEORUM
ATHENIENSIUM
XXXII IIII XVII
SOLOMON TEMPLUM HIEROSO
LYMIS AEDIFICARE COEPIT CON
SUMMAVITQUE OPUS ANNO VIII
COLLIGITUR [illegible] OMNE TEM
PUS A MOSE ET
XXXIII V Secundum tertium libru(m) XVIII
XXXIIII VI Regnorum a Mose et egres XVIIII
XXXV VII sus Israhelis ex Aegypto XX
usque ad Solomonem et
aedificationem templi
XXXVI VIII conputantur anni cccclxxx· XXI
XXXVII VIIII XXII
A diluvio usque ad Mosen
anni ∞ ccccxlvii·
XXXVIII X [illegible] XXIII
um anni ii ccxlii· simul·
omnes anni iiii clxxxiiii·
[S]YRIORUM· XXI
[illegible] ANN· XLV·
XI XXIIII
XII XXV
XIII XXVI
HEBRAEORUM SA
XIIII CERDOS SADOC VIII· XXVII
XV ABIATHAR ONI HABE XXVIII
XVI TYRI INLUSTRIS· XXVIIII

LATINORUM	LACEDAEM.		CORINTHIOR.	AEGYPTIORUM
XXIIII	XXV			
XXX	XXVI		XXXI	VI
XXXI	XXVII		XXXII	VII
			XXXIII	VIII
XXXII	XXVIII		XXXIIII	VIIII
XXXIII	XXVIIII		XXXV	X
XXXIIII	XXX		XXXVI	XI
XXXV	XXXI		XXXVII	XII
		CORINTHIORUM IIII PRYMNIS AN XXXV		
XXXVI	XXXII		I	XIII
XXXVII	XXXIII		II	XIIII
XXXVIII	XXXIIII		III	XV
XXXVIIII	XXXV		IIII	XVI
LATINORUM VII AEGYPTIUS SILUIUS ANN XXIIII				
I	XXXVI	SILUIUS AEYSSE	V	XVII
II	XXXVII	UE AEGYPTUS ALBAE	VI	
		SUPERIORIS REGIS FILIUS FUIT		XVIII
	LACEDAEMONIORUM V DORYSTHUS AN XXVIIII			
III	I	SAMUS CONDITA EST	VII	XVIIII
IIII	II	ZMYRNA IN URBIS	VIII	XX
V	III	MODUM AMPLIATA	VIIII	XXI

ASSYRIORUM	HEBRAEORUM IUDA		HEBRAEOR ISRAHEL	ATHENIENSIU
XL[illegible]	XIIII		XIIII	XII
XLV	XV		XV	XIII
ASSYRIORUM XXII PR[illegible] ADE[illegible] AN XX				
[illegible]	XVI		[illegible]	XIIII
I	XVII		XVII	XV
	POSTQUEM [illegible] IIII ABIA ANNIS III			
II[illegible]	I		XVIII	XVI
IIII	II		XVIIII	XVII
ixL V	III		XX	XVIII
	POSTQUEM V ASA ANN XLI IUSTUS			
VI	I		XXI	XVIIII
VII	II	HEBRAEORUM PONTIFEX MAXIMUS ABIMELEC INLUSTRIS HABETUR PROFETABANT ACHIA	XXII	XX
			HEBRAEOR ISRAHEL SECUNDUS NADAB ANNIS DUOBUS	
VIII	III	SAMAEAS ETIS QUI FU[ERUNT]	I	XXI
VIIII	IIII	CRATAPUT ALTARE SAMARIAE IESU IOED	II	XXII
			POSTQUEM IN BAAS AN XXIIII	
X	V	AZARIAS	I	XXIII
XI	VI	QUI ET ADDO ANANI	II	XXIIII

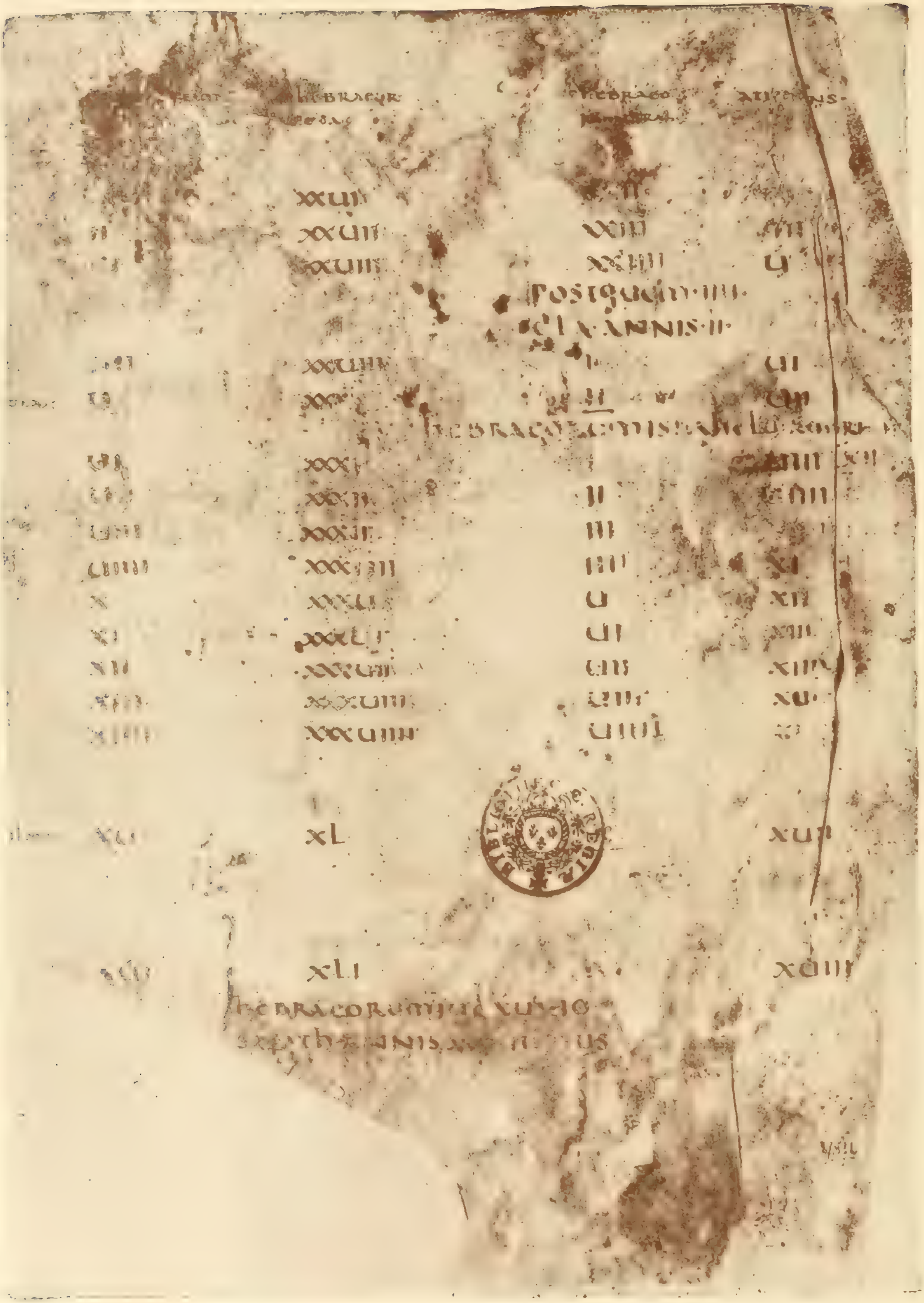
LATINORUM	LACEDEMONIU	CORINTHIOR[illegible]	[illegible]
UI	IIII	X	XXII
UII	U	XI	XXIII
UIII	UI	XII	XXIIII
UIIII	UII	XIII	XXU
X	UIII	XIIII	XXUI
			POSTQUEM·PSUSENNES·AN·XLI·
XI	UIIII	XU	I
XII	X	XUI	II
XIII	XI	XUII	III
XIIII	XII	XUIII	IIII
XU	XIII	XUIIII	U
XUI	XIIII	XX	UI
XUII	XU	XXI	UII
XUIII	XUI	XXII	UIII

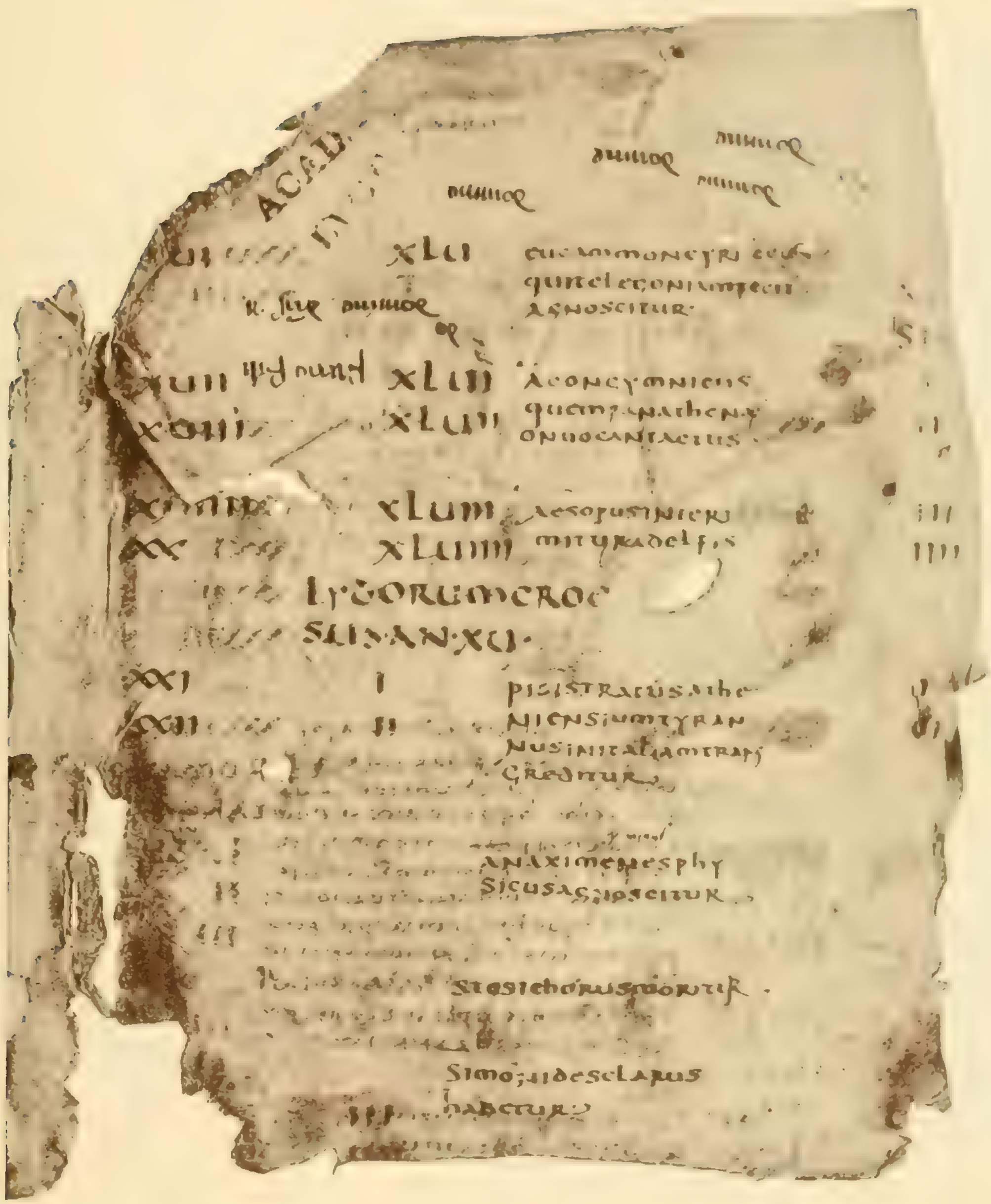
THRACES BEBRYCIAM QUAE NUNC BITHYNIA UOCATUR TRANSEUNTES A STRYMONE OCCUPAUERUNT

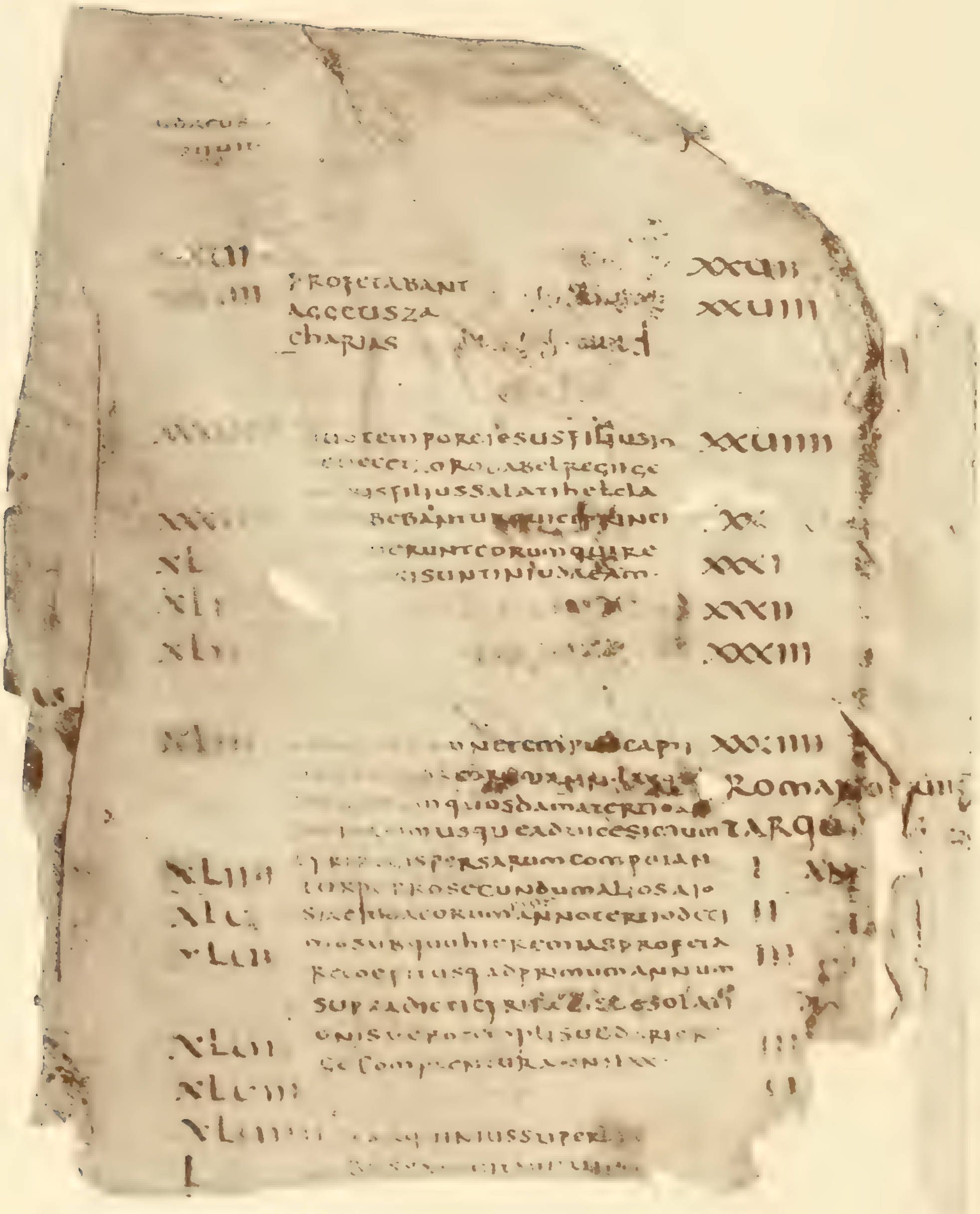
ASSYRIORUM	HEBRAEORUM IUDA	HEBRAEORUM ISRAHEL	ATHENIE[NSIUM]
XII	[illegible]	III	XXU
XIII	UIII	IIII	XXUI
XIIII	UIIII	U	XXUII
XU	X	UI	XXUIII
XUI	XI	UII	XXUIIII
XUII	XII	UIII	XXX
XUIII	XIII	UIIII	XXXI
XUIIII	XIIII	X	XXXII
XX	XU	XI	XXXIII
XXI	XUI	XII	XXXIIII
XXII	XUII	XIII	XXXU
XXIII	XUIII	XIIII	XXXUI
XXIIII	XUIIII	XU	XXXUII
XXU	XX	XUI	XXXUIII
XXUI	XXI	XUII	XXXUIIII
XXUII	XXII	XUIII	XL
XXUIII	XXIII	XUIIII	XLI
		ATHENIENSIUM·U	
		FORBAS·AN·XXXI	
XXUIIII	XXIIII	XX	I
XXX	XXU	XXI	II

ASSYRIORUM·XXIII
OFRATACUS·AN·XX

Latinorum	Lacedaemoniorum		Corinthiorum	Macedonum
XIIII	XVII		XXIII	VIIII
X	XVIII		XXIIII	X
XI	XVIIII		XXV	XI
XII	XX	thraces	XXVI	XII
XIII	XXI	marcop-	XXVII	XIII
XIIII	XXII	a ... intuerunt	XXVIII	XIIII
LATINORUM IIII CAPYS SILUIUS ANN XXVIII		[illegible] temporis regis filii		
I	XXIII		XXVIIII	XV
II	XXIIII	thraces	XXX	XVI
III	XXV	marcop-	XXXI	XVII
IIII	XXVI	tinuerunt	XXXII	XVIII
V	XXVII		XXXIII	XVIIII
VI	XXVIII		XXXIIII	XX
VII	XXVIIII		XXXV	XXI
LACEDAEMONIORUM [illegible]			[illegible] REGNUM	
	AGESILAUS ANN XLIIII		BACIS ANNIS [illegible]	
VIII	I	Aquore-	I	XXII
VIIII	II	ges Bacchi	II	XXIII
X	III	de cogno-	III	XXIIII
XI	IIII	minati	IIII	XXV
XII	V		V	XXVI
XIII	VI		VI	XXVII

xxuii
xxuiii
xxuiiii
POSTQUAM·III·
CLX ANNIS·II·
xL
xLI

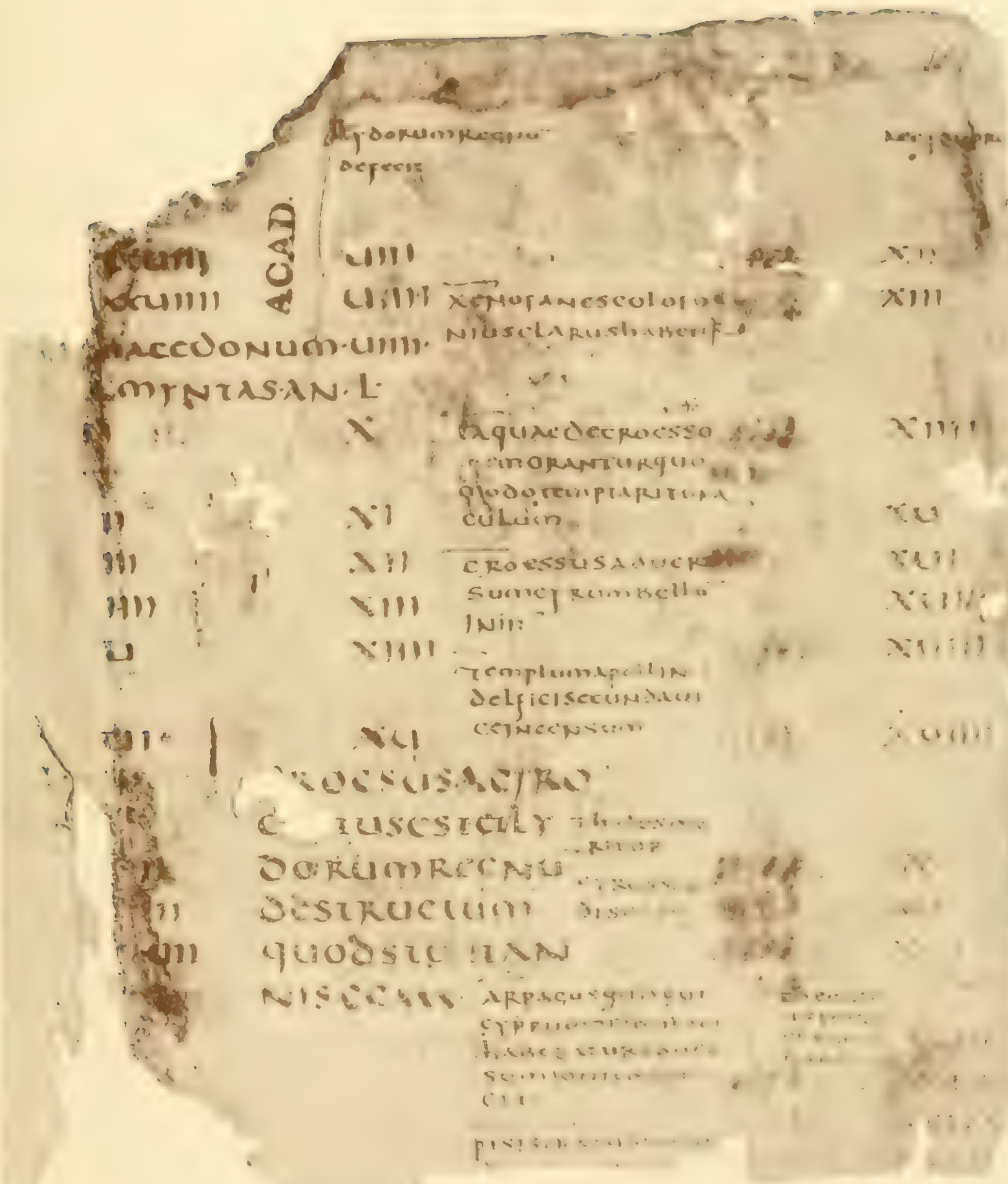

PROFETABANT XXVIII
AGGEUS ZA XXVIIII
CHARIAS

...tempore iesus filius io... XXVIIII
...orobabel regi...
...us filius salathiel...
...bebant ... XX
...erunt eorum quire...
XL ...sunt in iudaeam XXXI
XXXII
XXXIII

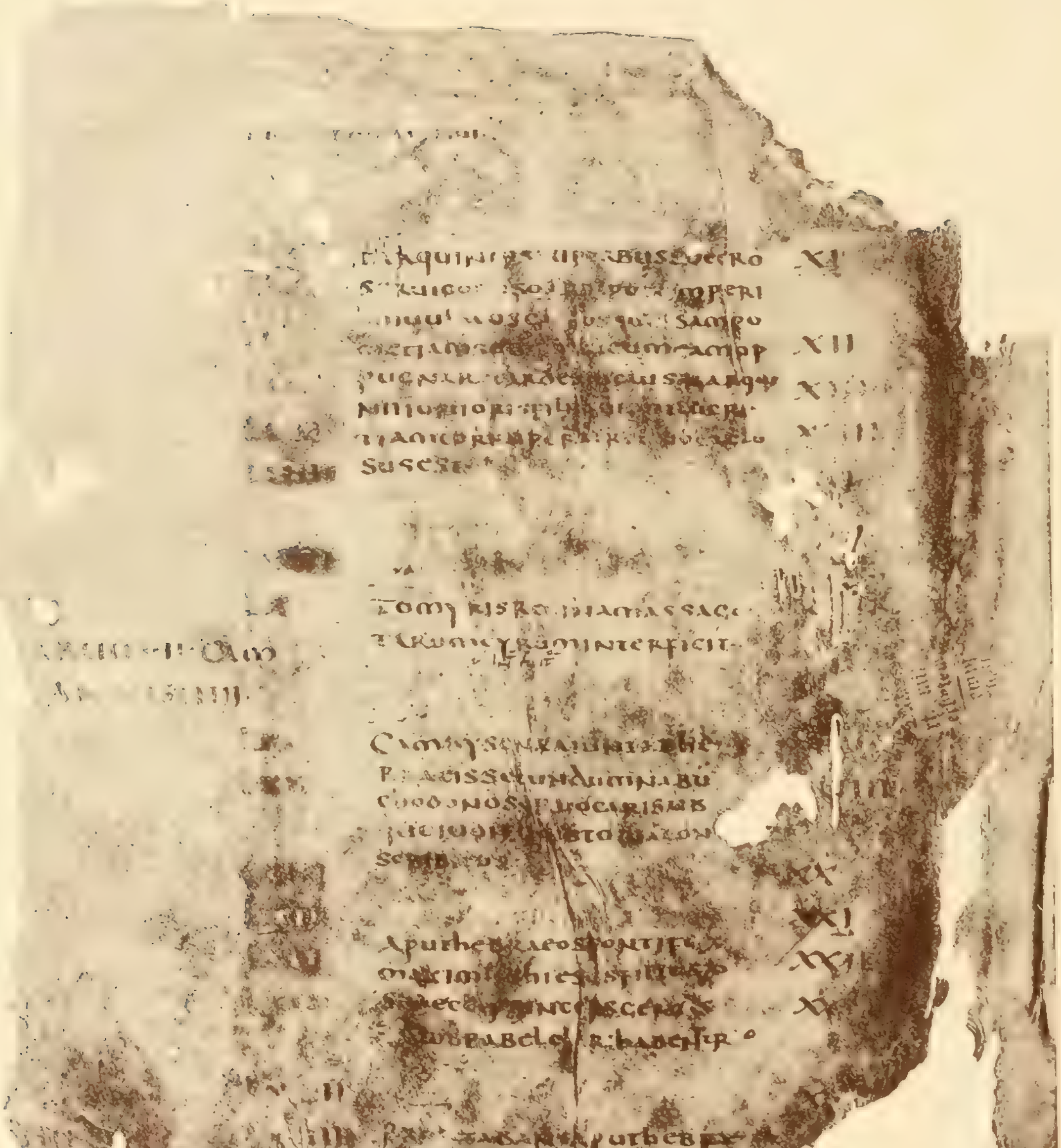
...ne tempore ... XXXIIII
... ROMA...
... in quos damatertio...
... usque ad duce sic ... TARQ...
XLIIII ... is persarum compu...
XLV ... pro secundum alios ...
XLVI ... sacerdotorum ...
... quo hie regni ... profet...
... usque ad primum annum
... XLVII ...
XLVIII
L

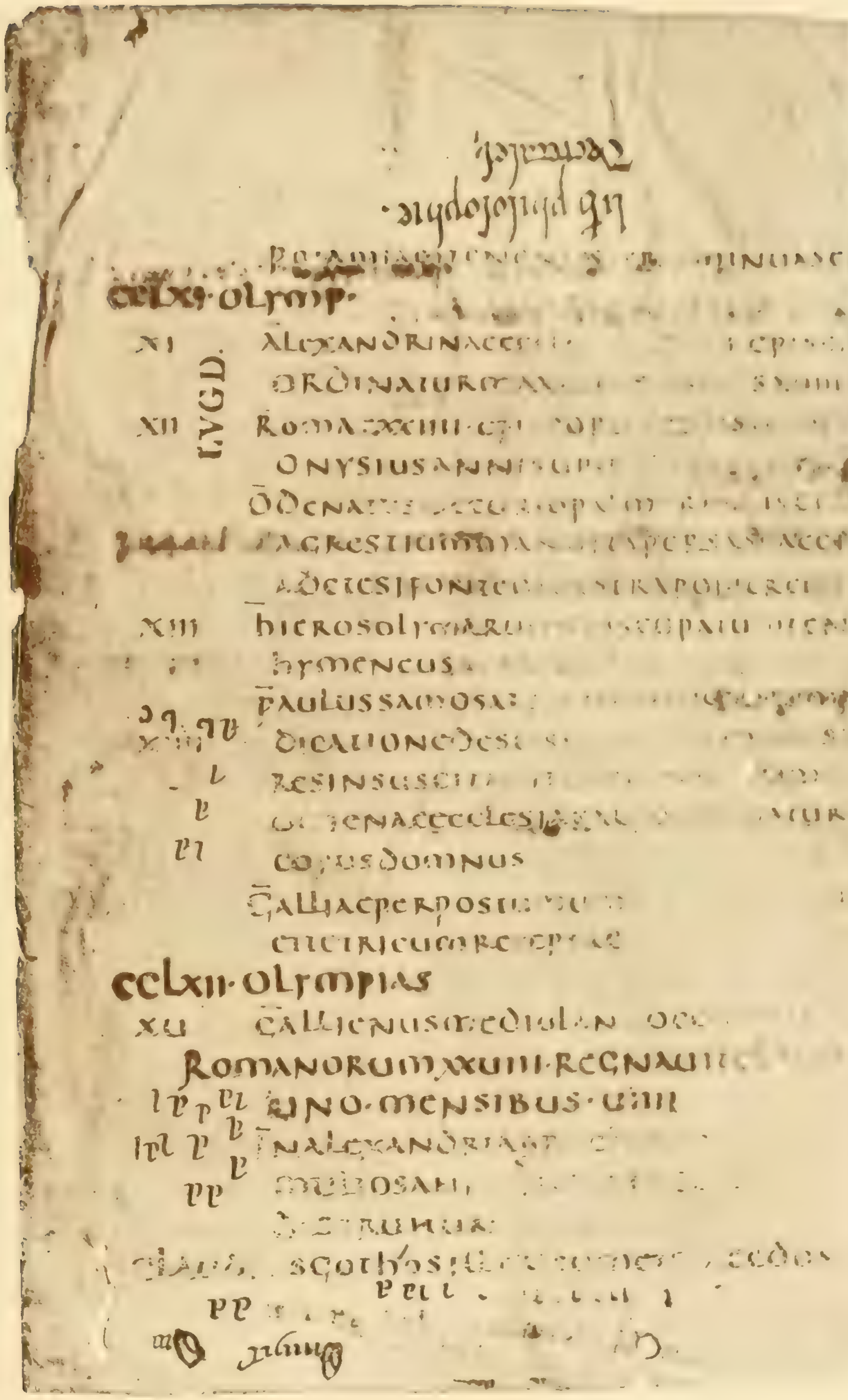

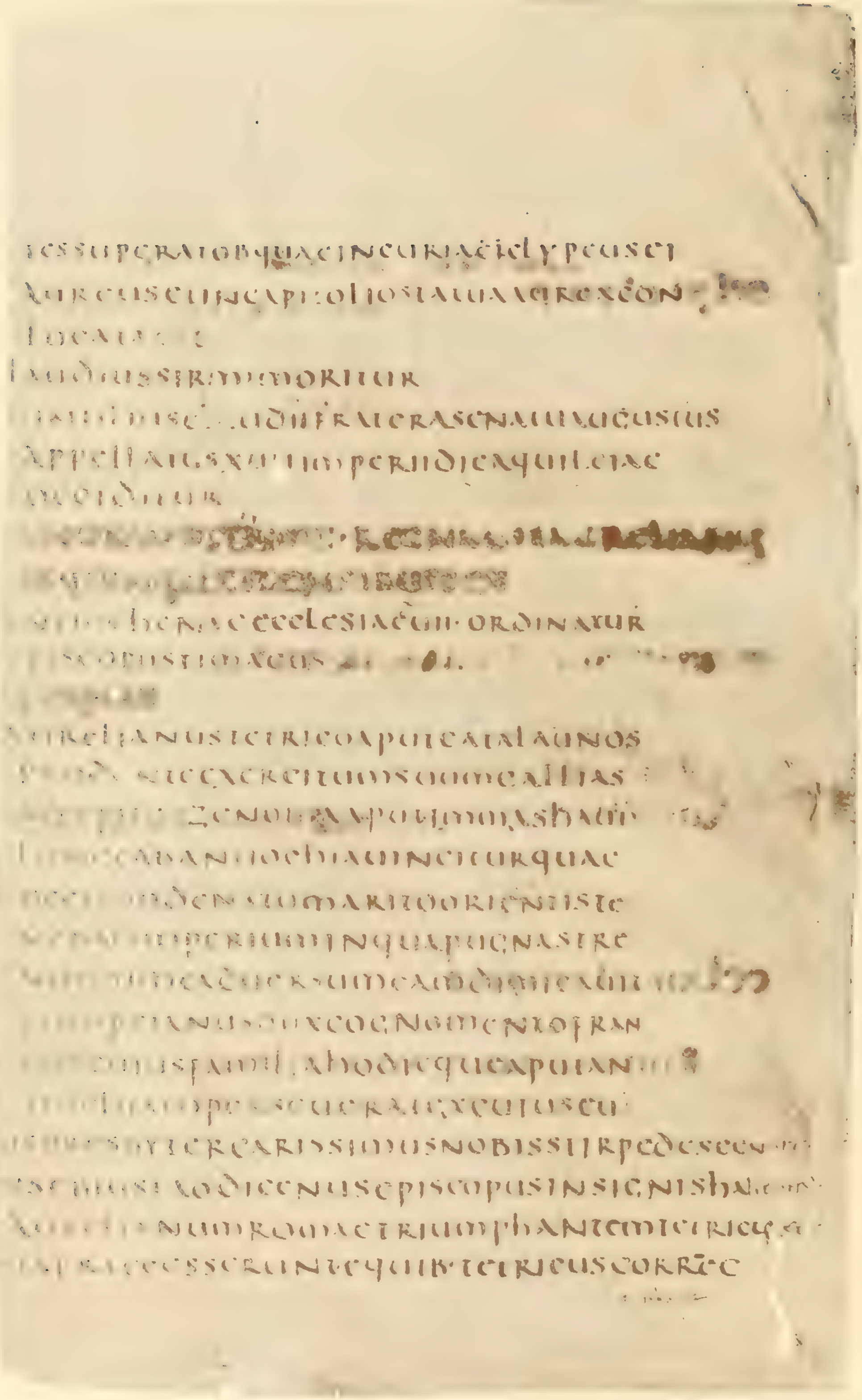
...dorum regnu
defecit

ACAD.

IIII — XII
XXVIIII IIII Xenofanes colofo-
nius clarus habetur
MACEDONUM IIII
AMYNTAS AN. L
X ea quae de croesso
memoranturquo
quod templi aritua
culum XIIII
XI — XV
XII croessus adver- XVI
XIII sum cyrum bellu XVII
init
XIIII templum apollin
delfis secundam
XV incensum XVIII
CROESUS A CYRO
...IUSCSI CAPTUS
...DORUM REGNU
DESTRUCTUM
QUOD STETIT ANN
NIS CCXXX arpagus ...
cyprum ...
habet ...
...
pisis...

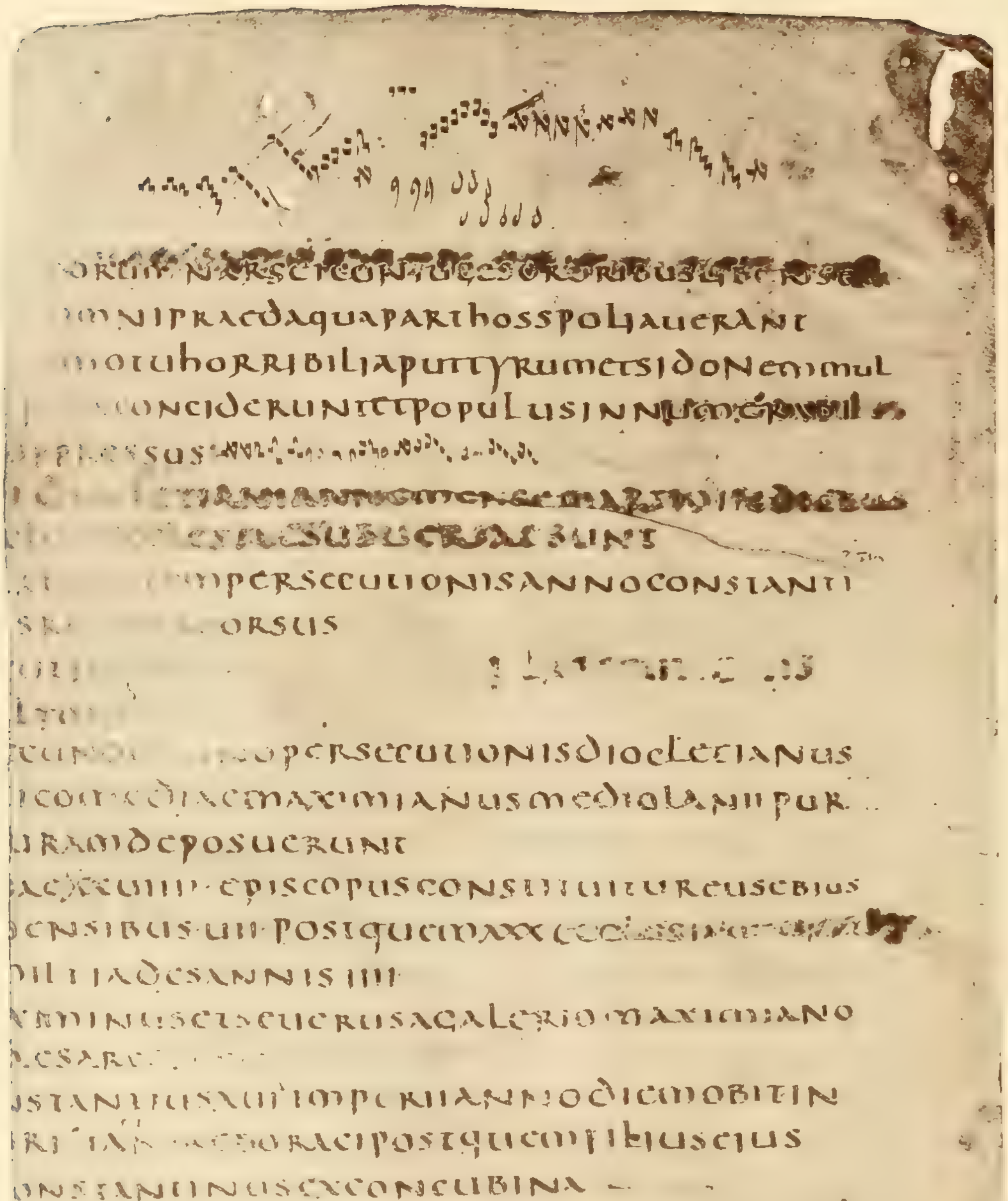

cclxi olymp
xi ALEXANDRIN
LVGD.
ORDINATUR
xii ROMA xxiiii
ONYSIUS ANNIS
ODENATUS
AGRESTIUM
hierosolymaru
hymeneus
PAULUS SAMOSA
DICATIONE
RESINSUSCITA
ECCLESIAE
GALLIAE PERPOSITU
CLERICUM
cclxii olympias
xii GALLIENUS MEDIOLAN
ROMANORUM XXVIII REGNAUIT
UNO MENSIBUS VIIII
IN ALEXANDRIA

[illegible] DINAREPISCOPUS [illegible]

IXCCD. POSTX ANNOS PERASCLEPIODOTUM PRAEF
PRAETORIO BRITANIAE RECEPTAE
ecclesiae [illegible]
IUXTALINGONASACONSTANTIOCAESARE [illegible]
[illegible]
XVI GALERIUSMAXIMIANUS [illegible]
CARPENTUMDIOCLETIANIPURPURATUS
UETURIUSMAGISTERMILITIAEXPIANOS
SEQUITURPAULATIMEXILLOTEMPOREPER
CUTIONEADUERSUMNOSINCIPIENTE
XVII GALERIUSMAXIMIANUSSUPERATONARSE
[illegible]BUSACLIBERISSORORIBUSQUEEIUS
CLETIANOINGENTIHONORESUSCIPITUR
THERMAEDIOCLETIANAEROMAEFACTAE
[illegible] MIANAECARTHAGINI
XVIII ECCLESIAEHIEROSOLYMARUMXX [illegible]
ITHERMON
ANTIOCHIAEXVIIICONSTITUITUREPIS
TYRANNUS
CCCXX XVIIII ALEXANDRINAEECCLESIAEXVIPOST
EPISCOPUSORDINATURPETRUSQUIPOS
NOPERSECUTIONISANNOGLORIOSE
UMPERPETRAUIT
DIOCLETIANUSETMAXIMIANUSAUGUSTIIN
[illegible]ECCEDENTIBUS

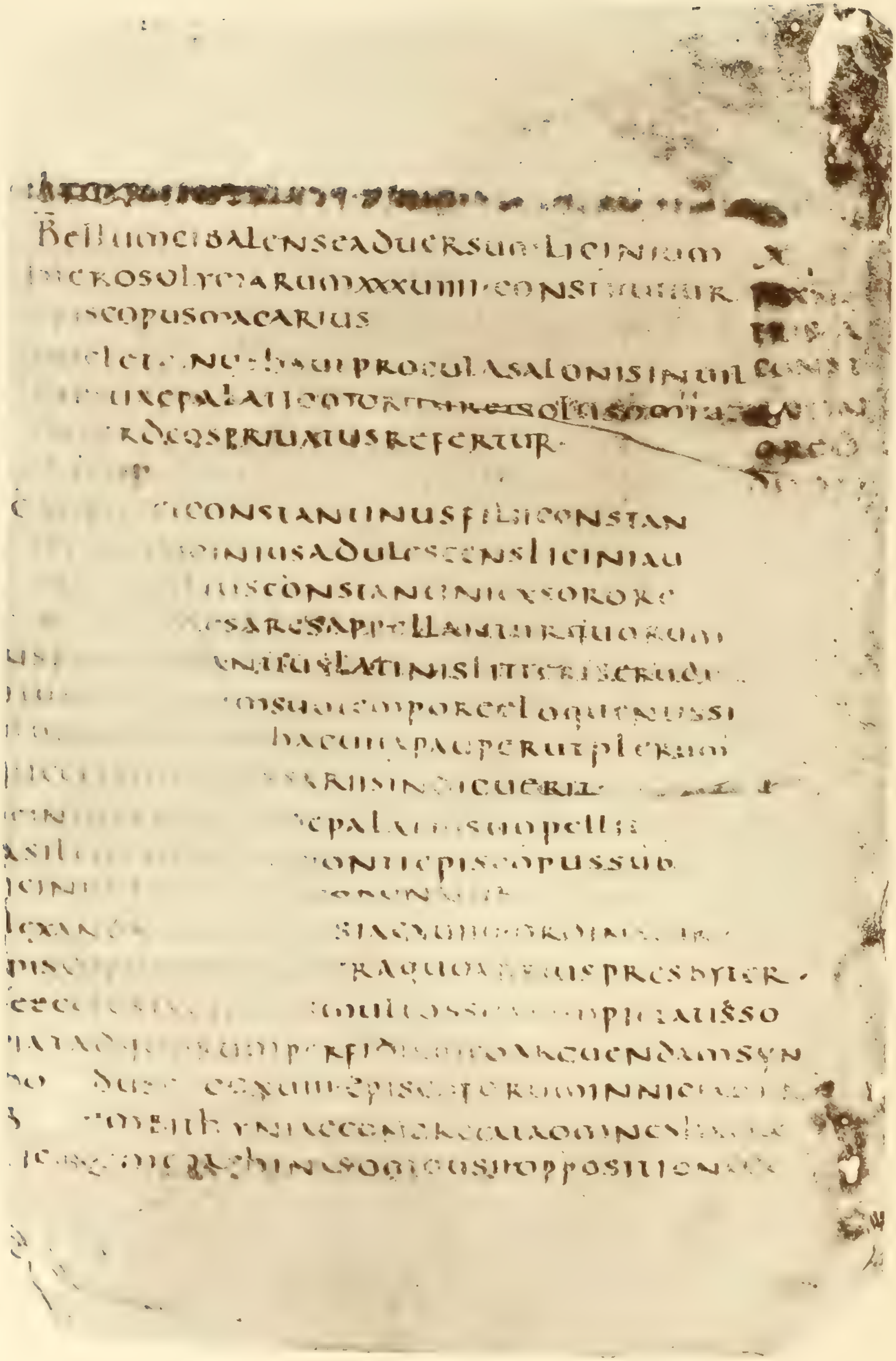

omni praeda qua parthos spoliauerant
motu horribili apud tyrum et sidonem mul
conciderunt et populus
persecutionis anno constanti
orsus
persecutionis diocletianus
et maximianus mediolanii pur
ram deposuerunt
episcopus constituitur eusebius
mensibus IIII postquem
ades annis IIII
seuerus a galerio maximiano
imperii anno diem obit in
postquem filius eius
constantinus ex concubina
procreatus

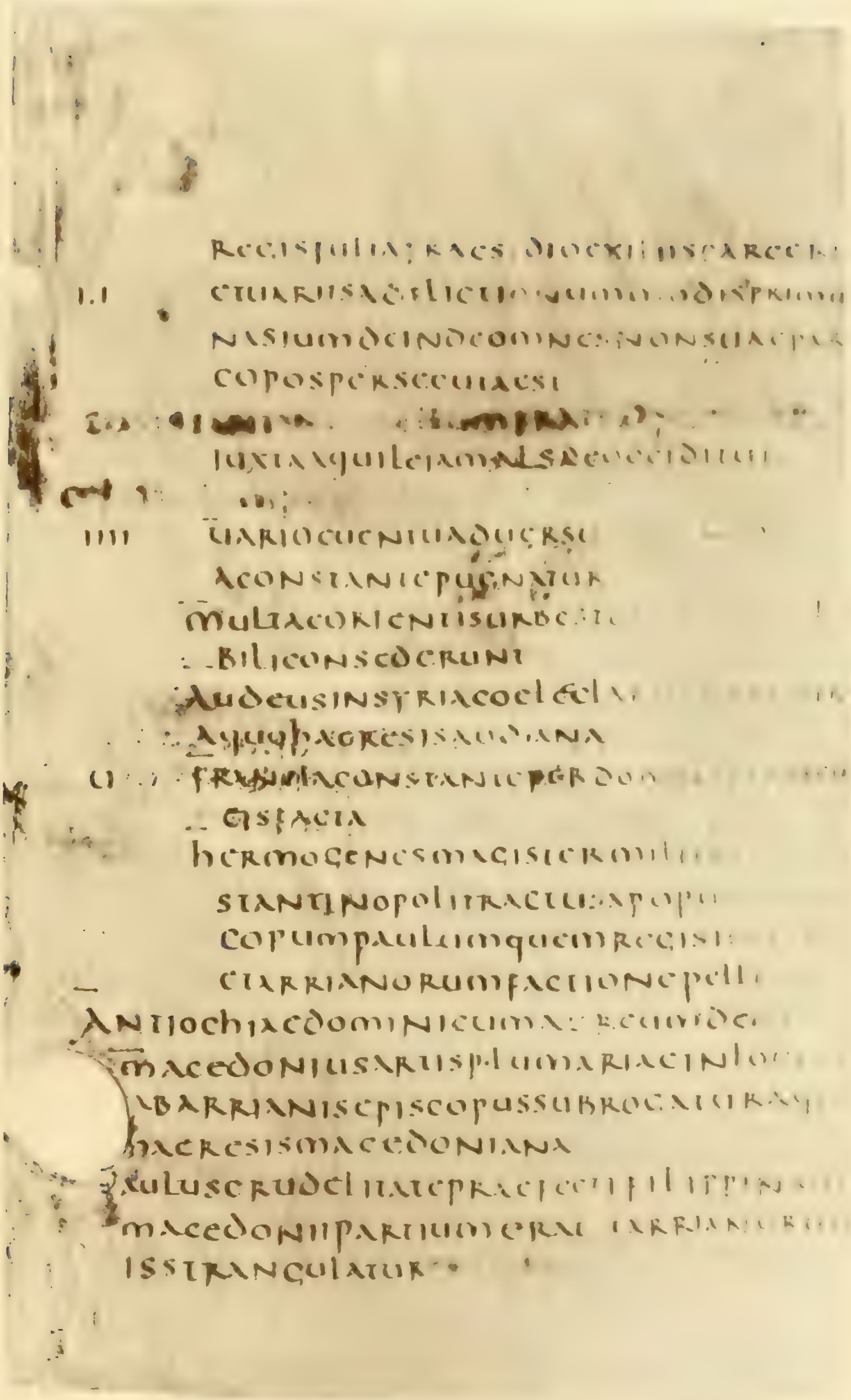
[illegible]

IV maxentiusherculimaximianifili[illegible]
iurianismilitibusromaaugustus
Seueruscaesaragaleriomaximiano
maxentiummissusrabennae[illegible]
[illegible] ...munari[illegible]
herculiusmaximianus[illegible]
quoddolumconstantinogenerosuo
massiliaefugiensocciditur
quirinusepiscopussiscianusglori[illegible]
xpo·interficiturnammanu[illegible]
collumligataepontepraecipitatus
diutissimesupernatauitetcumspe[illegible]
conlocutusnesuiterrerentur
uixoransutmergereturobtinuit

[illegible] Ol[illegible]

III Galeriusmaximianusmoritur
IIII Romanaeecclesiaexxxiiordinatur[illegible]
siluester[illegible]
V maximinuspersecutione[illegible]anno
iamaliciniopuniendus[illegible]
moritur
Alexandrinaeecclesiaexvii·ordina[illegible]
episcopusachillas
VI maxentiusiuxtapontemmul[illegible]
[illegible]

Bellum Cibalense adversum Licinium
Hierosolymarum XXXIIII constituitur episcopus Macarius
...cletianus haud procul a Salonis in villa ...
...senex privatus refertur
...Constantinus filii Constan...
...Licinius adulescens Liciniau...
...Constantini ex sorore...
...caesares appellantur...

REGISIULIA[illegible]RAES DIOCRI[illegible]NSCAREC[illegible]
I.I CTUARIISACFLICTIO[illegible]ODISPRIMO[illegible]
NASIUMDEINDECOMNES[illegible]NONSUAEPER[illegible]
COPOSPERSECUTAEST
[illegible]
IUXTAAQUILEIAMALSAE[illegible]OCCIDITUR
[illegible]
IIII UARIOEUENTUADUERSU[illegible]
ACONSTANTIOPUGNATUR
MULTAEORIENTISURBE[illegible]
BILICONSEDERUNT
AUDEUSINSYRIACOCLEL[illegible]
AUDIANAEHAERESISAUDIANA
[illegible] FRA[illegible]ACONSTANTIOPERDO[illegible]
[illegible]ESFACTA
HERMOGENESMAGISTERMIL[illegible]
STANTINOPOLITRACTUSAPOPU[illegible]
COPUMPAULUMQUEMREGIS[illegible]
CIARRIANORUMFACTIONEPELL[illegible]
ANTIOCHIAEDOMINICUMA[illegible]ECUMDE[illegible]
MACEDONIUSARIISPLUMARIAEINLO[illegible]
ABARRIANISEPISCOPUSSUBROGATUR[illegible]
HAERESISMACEDONIANA
PAULUSCRUDELITATEPRAEFECTIPHILIPPI[illegible]
MACEDONIIPARTIUMERAT ARRIANORUM[illegible]
ISSTRANGULATUR

